

I. del

GENEALOGIJA MIKROZGODOVINE

PROJEKTA EMK — LJUBLJANA 97

(izpis zgodovine projekta s hkratno
napotitvijo na obstoječo dokumentacijo)¹

Projekt Evropski mesec kulture — Ljubljana 97 (EMK — Ljubljana 97) se je po različnih pobudah in premestitvah datuma realizacije (**dokument št. 4**) zares konstituiral in operacionaliziral s sklepom o imenovanju članov Programskega sveta projekta EMK — Ljubljana 97 (v nadaljevanju tudi PS EMK — Ljubljana 97), ki jih je imenovala Branka Lovrečič, sekretarka tedanjega Mestnega sekretariata za izobraževanje, raziskovalno dejavnost, kulturo in šport Mestne občine Ljubljana (MOL), decembra 1994 (**dokument št. 1**). PS EMK — Ljubljana 97 pa se je dejansko konstituiral 1. 3. 1995 s sklicem prve seje Programskega sveta EMK — Ljubljana 97 (**dokument št. 2**). Izhodiščna organizacijska shema strukture projekta EMK — Ljubljana 97, na podlagi katere je Uprava mesta Ljubljane najprej konstituirala njegov Programski svet (**dokument št. 6**), je določala tudi ustanovitev Koordinacijskega odbora z delovnimi telesi institucij, kulturno-umetniških društev, medijev, turizma itd. ter Častnega odbora projekta (**dokument št. 7**). Vse tri ravni (programsko, koordinacijsko in častno) naj bi koordiniral sekretariat projekta EMK — Ljubljana 97, ki naj bi deloval v okviru mestne uprave (**dokument št. 7**).

Programski svet EMK — Ljubljana 97 je kot osrednja programska raven projekta začel delovati 1. marca 1995 in je bil

1. Od številne nekaj sto strani obsegajoče dokumentacije sva z Mojco Kumerdej izbrali tisto najbolj topično, ki govori že sama zase, brez dodatne interpretacije. Večina dokumentov je objavljena v faksimilni obliki, v primerih, ko sva izbrano dokumentacijo našli še shranjeno v računalniku, sva jo uporabili v tej obliki, kljub obstoječemu dokumentu, ker sva hoteli varčevati z odmerjenim številom strani bloka v Časopisu za kritiko znanosti. Vsi objavljeni dokumenti so natisnjeni kronološko in imajo na začetku objavljeno zaporedno številko, ki se ponovi v tekstu, ki dokumentom sledi, jih interpretira, klasificira in postavlja v medsebojne odnose. Ob tem velja tudi opozorilo, da se lahko sprehodimo skozi tukaj natisnjeno dokumentacijo projekta EMK — Ljubljana 97, ne da bi se ozirali na tekst, ki jo interpretira. Že sami kronološko objavljeni dokumenti so zgovorna mreža podatkov in branja.

MESTO LJUBLJANA
Mestni sekretariat za izobraževanje, raziskovalno
dejavnost, kulturo in šport
Trubarjeva 5
61000 Ljubljana

Štev.: 631/94
Datum: 27. december 1994

S K L E P
o imenovanju Programskega sveta projekta
EVROPSKI MESEC KULTURE-LJUBLJANA 97

1. Z namenom, da bi zagotovili čim kvalitetnejši, strokovno dorečen program, ki v izhodiščni ideji ni pogojen samo z obsegom in kvaliteto programa institucij, za izvedbo Evropskega meseca kulture v Ljubljani leta 1997,

imenujem Programski svet,

ki bo opravljal naslednje naloge:

- obravnaval bo gradiva posameznih programskih polj
 - podal o gradivih svoje strokovno mnenje
 - usklajeval različne vizije programa
 - oblikoval koncept programa
 - oblikoval program
2. Programski svet sestavljajo strokovne osebnosti iz različnih kulturnih in umetniških področij.
Člani programskega sveta so koordinatorji programskih polj, nosilci področij in člani polj.
3. Programski svet deluje na plenarnih sejah, delovnih sestankih programskih polj in področij ter drugih delovnih sestankih.
Sejo skliče in vodi predsednik(ca) Programskega sveta ali v njegovi (njeni) odsotnosti podpredsednik(ca), po pooblastilu predsednika(ce).
4. Predsednik(ca) sveta lahko odloči ali posameznemu članu preneha članstvo ali imenuje novega.
5. Za člane sveta imenujem:

Marina Gršinić - predsednica programskega sveta
Peter Gabrijelečič - podpredsednik
Tomaž Toporišič - podpredsednik

v približno šestih mesecih delovanja najširše konsenzualno in strokovno-operativno telo projekta. Programski svet projekta EMK – Ljubljana 97, ki je štel 70 članov strokovnjakov iz različnih umetniško-kulturnih okoliš, različnih generacij in praks, delujočih v različnih kulturnih institucijah oziroma svobodnih kulturnih delavcev ali svobodnih umetnikov, je pri oblikovanju programa vzpostavil izjemno pluralno, heterogeno in zavzeto ustvarjalno ozračje. Delovanje Programskega sveta je razvidno iz zapisnikov Sej koordinatorjev posameznih programskih polj projekta in tudi Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 (1. in 2. plenarna seja PS EMK – Ljubljana 97, **(dokument št. 3 in dokument št. 9)**).

Programski svet EMK – Ljubljana 97 je v sodelovanju z Mojco Kumerdej, glavno koordinatorico projekta :

1. Sprejel izhodiščno načelo projekta, da je EMK – Ljubljana 97 avtonomen projekt, katerega program izoblikuje programski svet kot strokovno avtonomno telo **(dokument št. 3)**.

2. Izdelal koncept oziroma izhodišča in programske predloge za vseh 9 programskih polj **(dokumenti št. 5, 5a in 5b)**.

3. Opravil več pomembnih pogovorov na mestni in republiški ravni; med drugim je s projektom podrobno seznanil župana dr. Dimitrija Rupla in ga zaprosil, da projekt, ki je projekt mesta Ljubljane, tudi "simbolno", kot župan, sprejme za svojega in ga kot njegov častni predsednik predstavlja ter zagovarja na vseh umetniško-kulturnih in družbeno-političnih ravneh mesta in republike **(dokument št. 8)**.

4. Pripravil natančno finančno oceno projekta za leto 1995 in tako bistveno pripomogel k sprejetju finančne konstrukci-

je projekta za leto 1995 v času, ko je bil status projekta zaradi statutarnih in kadrovskih sprememb v mestni upravi povsem negotov (**dokument št. 10**). Programski svet projekta je pripravil koncept projekta po posameznih poljih, na podlagi katerega je Mestna skupščina Ljubljana odobrila 20 milijonov tolarjev za njegovo pripravo v letu 1995.

Glede na koncept oziroma izhodišča in programske predloge za vseh 9 programskih polj projekta EMK – Ljubljana 97 (**dokumenti št. 5, 5a in 5b**) naj bi bil ta v okviru Ljubljane kot kulturne in državne prestolnice ter Republike Slovenija med najpomembnejšimi (če ne celo najpomembnejši) umetniško-estetsko-produkcijski, infrastrukturno-institucionalni, medijski in nacionalno-mednarodni projekt v devetdesetih letih v Sloveniji. Projekt naj bi predstavil in reflektiral slovensko umetniško in kulturno produkcijo v širšem, predvsem evropskem (in ameriško-azijskem) kulturnem kontekstu; s hkratnim zagotavljanjem in oblikovanjem finančnih in drugih institucionalnih ter infrastrukturnih možnosti pa naj bi predvsem umetniško-kulturnemu ustvarjalnemu potencialu v Sloveniji omogočil številne nove produkcije.

Pomembno je poudariti, da pri celotnem projektu EMK – Ljubljana 97, tako kot ga je zasnoval Programski svet EMK – Ljubljana 97, ni šlo samo za predstavitev že obstoječega programa, produkcije, ampak naj bi to bila priložnost za povabilo slovenskim ustvarjalcem, da sodelujejo pri njem z novimi produkcijami. Programski svet EMK – Ljubljana 97 je zastavil projekt kot tisti, ki bo ustvaril temelje za nove produkcije ter hkrati, pa čeprav v manjši meri, z mednarodnimi koprodukcijami omogočil ne le ustvarjalno soočenje in pre-

Programska polja

I. LITERATURA

Tomo Virk - koordinator in nosilec področja literature
Andrej Blatnik
Evald Fisar
Matevž Kos

II. SCENSKA UMETNOST

Tomaž Toporišič - koordinator in nosilec področja gledališča
Eda Čufer
Simon Kardum - nosilec področja sodobnega plesa
Diana Koloini
Nevenka Koprivšek
Mojca Kreft - nosilka lutkovnega področja
Zenja Leiler
Blaž Lukan
Alja Predan
Mateja Rebolj - nosilka področja baleta
Andrej Rozman

III. VIZUALNA UMETNOST

Marina Grčinič - koordinatorica in nosilka področja sodobne vizualne umetnosti
Taja Čepić
Jože Hudeček
Zoran Kržišnik
Damjan Ovsec
Marjetica Potrč
Borut Vogelnik
Tomislav Vignjevič - nosilec področja starejše likovne umetnosti
Igor Zabel - nosilec področja sodobne likovne umetnosti

IV. ARHITEKTURA/OBLIKOVANJE/URBANIZEM

Tomaž Brate - koordinator
Slane Bernik - nosilec področja oblikovanja
Peter Gabrijelič
Andrej Hrausky
Janez Koželj - nosilec področja urbanizma
Jurij Krpan
Miran Mohar
Braco Mušič
Karel Pollak
Damjan Prelovšek
Peter Skalar
Boris Sušteršič
Aleš Vodopivec - nosilec področja arhitekture

V. RESNA GLASBA

Tomaž Bole - *koordinator*
 Brina Jež
Ljilje Lebič - *nosilec področja resne glasbe*
 Klemen Ramovš
 Kaja Šivic
 Mitja Vrhovnik Smrekar

VI. ROCK/ETNO/JAZZ

Igor Vidmar - *koordinator*
 Igor Batin - *nosilec področja rock glasbe*
 Bogdan Beniger - *nosilec področja etno glasbe*
 Marjan Ogrinc
 Mitja Prezelj
 Brane Rončel - *nosilec področja jazz glasbe*
 Ičo Vidmar
 Brane Zorman

VII. FILM/FOTOGRAFIJA/VIDEO IN MEDIJSKA UMETNOST

Uroš Prestor - *koordinator*
 Diana An elić
 Srečo Dragan
 Marko Kašnik - *nosilec področja video in medijske umetnosti*
 Brane Kovič - *nosilec področja fotografije*
 Marko Peljhan
 Stojan Pelko
 Jelka Stergel
 Majda Širca - *nosilka filmskega področja*
 Marcel Stefančič
 Lara Štrumej
 Koen Van Daele
 Zdenko Vrdlovec

VIII. KULTURNI IN DRUŽBENI FENOMENI

Miran Mohar - *koordinator projekta NSK*
 Marko Hren - *koordinator projekta Metelkova*
 Katrina Mirovič - *koordinatorica ustvarjalnosti mladih*
 Brane Mozetič - *koordinator ustvarjalnosti gay kulture*
 Klavdija Poropat - *koordinatorica Youth Handicaped Deprived*

IX. PUBLIKACIJE/KONGRESI/SIMPOZIJ

Emil Hrvatin - *koordinator*

Mestna sekretarka za izobraževanje,
 raziskovalno dejavnost, kulturo in šport

Branka Lovrečič
 Branka Lovrečič

pletanje domače in tuje produkcije, marveč po končanem projektu EMK – Ljubljana 97 tudi kontinuirano predstavitev slovenske umetnosti in kulture po drugih evropskih prestolnicah.

Drug pomemben vidik projekta EMK – Ljubljana 97 je bil njegov pomen za infrastrukturno-institucionalno okrepitev prestolnice. Pri tako kompleksnem projektu naj bi se spleta specifična mreža institucij in neodvisnih ustvarjalcev. Navsezadnje naj bi projekt spodbudil tudi oživitve različnih arhitekturno urbanističnih lokacij v Ljubljani in s tem ustvaril kompleksno infrastrukturno in duhovno mrežo dogajanj v prestolnici.

Programska osnova EMK – Ljubljana 97 je bila koncipirana tako, da

jo sestavlja 9 programskih polj, ki pokrivajo različne vidike sodobnega slovenskega umetniškega kulturnega in širšega družbenega ustvarjanja. Tako naj bi bilo vzpostavljeno specifično razmerje in ravnotežje med t. i. klasičnimi vidiki sodobnega ustvarjanja (klasično gledališče, opera, balet, resna glasba, film) in vse bolj množičnomedijskimi novimi oblikami ustvarjalnosti (rock, jazz, pop, novi elektronski mediji, multimedijски projekti, sodobni ples).

Oblikovanje tematskih deležev oz. določanje tematskih sklopov naj bi potekalo na dveh ravneh. Za prvo smo lahko ugotovili, da je nekaj teh tematskih projektov že zastavljenih, npr. predlagani simpozij na temo "realnega", ki naj bi zajel praktične (umetniške) in teoretske vidike, podobno velja tudi za projekt Ambasada NSK, ki je že sam po sebi vseboval tematski sklop odnosa med umetnostjo in politiko, teritorijem in dematerializacijo objekta itn. Za drugo raven oblikovanja tematskih prireditev pa naj bi bil značilen

postopek združevanja ali programskega fokusiranja, po tem, ko bi bili dokončno izoblikovani program in potrjeni izvajalci, izbrani tudi na podlagi razpisa. Tematski sklopi naj bi se ustvarjali tudi z vzpostavljanjem skrbno izoblikovane in načrtovane mreže različnih projektov v času in prostoru.

V projektu EMK – Ljubljana 97 tako ni bilo prostora za aprioristično favoriziranje institucionalne ali neodvisne kulture. Vodilo in merilo projekta EMK – Ljubljana 97, tako kot je to bilo koncipirano aprila 1995, sta bili namreč strokovnost in kakovost. Projektu EMK – Ljubljana 97 ni šlo za nobeno favoriziranje ali aprioristično podpiranje neodvisne kulturne produkcije. Tudi v izhodiščih Programskega sveta EMK –

Ljubljana 97 ni bil nikoli vzpostavljen dualen odnos, na eni strani institucionalizirana in na drugi neodvisna produkcija, saj so člani Programskega sveta menili, da je tak koncept v umetnosti in kulturi v devetdesetih zastarel ter pomeni socialistični atavizem. Načelno opredeljevanje za neinstitucionalno ali institucionalno kulturo ali proti njej ter njuno aprioristično ločevanje brez razprave o vsebini, kakovosti in pomenu je nesmisel, ki se ga je Programski svet EMK – Ljubljana 97 zelo dobro zavedal.

Prav nasprotno se je PS EMK – Ljubljana 97 zavedal, da je sodelovanje s kulturno-umetniškimi institucijami bistvenega pomena za realizacijo projekta. Šlo naj bi za produktivno razmerje med umetniškim snovanjem in idejo ter mestom njene realizacije. Med institucionalno in neinstitucionalno kulturo naj bi bili pravzaprav edini možni le sodelovanje ter programsko dopolnjevanje in sinteza. To razmerje pa naj bi bilo, čeprav se sliši še tako paradoksalno, v korist institu-

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
MESTNA UPRAVA
EVROPSKI MESEC KULTURE - LJUBLJANA 97
Trubarjeva 5
61000 Ljubljana
Tel.: (061) 213 731, 125 33 54 int. 220 (Mojca Kumerdej - glavna koordinatorica)
Fax.: (061) 131 41 79

št. : 102/95
dat.: 22. februar 1995

**VABILO NA 1. SEJO PROGRAMSKEGA SVETA
PROJEKTA EVROPSKI MESEC KULTURE - LJUBLJANA 97**

Spoštovani!

V razgovoru z Vami smo Vas povabili k sodelovanju v Programskem svetu projekta Evropski mesec kulture - Ljubljana 97 in Vam glede na Vaš načelni pristanek pošiljamo sklep o Vašem imenovanju v Programski svet ter Vas vljudno vabimo, da se udeležite prve seje

v sredo, 1. marca 1995, ob 10.30 uri
v Mali sejni dvorani na Magistratu, Mestni trg 1,

kjer Vam bomo predstavili projekt Evropski mesec kulture - Ljubljana 97 in način delovanja Programskega sveta.

V primeru, da se sestanka ne boste mogli udeležiti, Vas prosimo, da nas pravočasno telefonsko ali pisno obvestite.

S spoštovanjem,

Evropski mesec kulture - Ljubljana 97
Po pooblastilu župana
Branka Lovrečič

Priloga:
Sklep o imenovanju

MESTNA OBČINA LJUBLJANA

Mestna uprava

Evropski mesec kulture – Ljubljana 97

Trubarjeva 5

61000 Ljubljana

Tel: (061) 213 731, 125 33 54 int.220 (Mojca Kumerdej – glavna koodinatorica)

Fax: (061) 131 41 79

št.: 10/95

dat: 3. marec 1995

ZAPISNIK

1. PLENARNE SEJE PROGRAMSKEGA SVETA
PROJEKTA EVROPSKI MESEC KULTURE – LJUBLJANA 97

Seja je potekala 1. marca 1995 v Mali sejni dvorani na Magistratu,
Mestni trg 1, .

Seja se je pričela ob 10.30 in se končala ob 12.15.

Prisotni: Andrej Blatnik, Matevž Kos, Eda Čufer, Simon Kardum, Diana Koloini, Mojca Kreft, Ženja Leiler, Blaž Lukan, Marina Gržinič, Taja Čepić, Jože Hudeček, Samo Toplak (namesto Zorana Kržišnika), Tomislav Vignjevič, Tomaž Brate, Stane Bernik, Peter Gabrijelečič, Jurij Krpan, Braco Mušič, Peter Skalar, Boris Šušteršič, Aleš Vodopivec, Tomaž Bole, Lojze Lebič, Kaja Šivic, Igor Vidmar, Igor Bašin, Bogdan Beniger, Marjan Ogrinc, Brane Rončel, Brane Zorman, Uroš Prestor, Diana Andželič, Srečo Dragan, Marko Košnik Virant, Brane Kovič, Marko Peljhan, Jelka Stergel, Lara Štrumej, Koen Van Daele, Zdenko Vrdlovec, Marko Hren, Brane Mozetič, Klavdija Poropat, Emil Hrvatin ter Branka Lovrečič, Mojca Kumerdej in Boris Martinčič

Opravičeni: Tomo Virk, Evald Flisar, Tomaž Toporišič, Nevenka Koprivšek, Alja Predan, Mateja Rebolj, Andrej Rozman, Zoran Kržišnik, Marjetica Potrč, Borut Vogelnik, Igor Zabel, Andrej Hrausky, Miran Mohar, Karel Pollak, Klemen Ramovš, Mitja Vrhovnik Smrekar, Mitja Prezelj, Stojan Pelko, Katra Mirovič

cionalne kulture. Vsi projekti, tisti, ki so jih predlagali predstavniki institucij v Programskem svetu, in tisti, ki so jih kot neodvisne umetniške produkcije predlagali posamezni ustvarjalci, kritiki, teoretični itn., naj bi bili izpeljani predvsem v slovenskih nacionalnih in mestnih kulturnih institucijah. Te naj bi s tem soustvarjale projekte in naj bi bile torej bistvenega pomena za realizacijo in operacionalizacijo projekta EMK – Ljubljana 97.

Vodilo pri oblikovanju programa EMK– Ljubljana 97 (**dokument št. 14**) je bilo predvsem kakovost v smislu estetske inovativnosti in raziskovalnosti, k tej pa naj bi prispevale klasične in tudi najbolj avantgardne oblike sodobnega umetniškega izražanja.

Klasične in tudi avant-

gardne produkcije so namreč del zgodovinskega konteksta in tudi hkrati konteksta sodobne, ne le slovenske, ampak tudi svetovne umetniške produkcije.

Program naj bi bil namenjen vsem Ljubljančanom oziroma vsem slovenskim državljanom, kajti glede na velikost Slovenije smo pričakovali veliko obiskovalcev tudi iz drugih slovenskih mest in iz tujine. Občinstvo bi lahko v projektih prepoznalo stimulativen profesionalni in strokovni izziv, pa tudi splošen "zeitgeistovski" in specifičen urbani utrip mesta Ljubljana.

Predvideno je bilo tudi sodelovanje z institucijami in ustvarjalci zunaj Ljubljane: SNG Maribor, slovenski muzeji, alternativni centri itn. Projekt EMK – Ljubljana 97 naj bi potekal na tako različnih mestnih lokacijah (odprtega in zaprtega tipa) in naj bi obsegal tako različne programske vidike, od klasičnega do avantgardnega, da bi se v njem lahko prepoznalo najširše občinstvo.

Skratka, naj bi projekt EMK – Ljubljana 97 bil v okviru Ljubljane kot kulturne in državne prestolnice ter Republike Slovenije pomemben produkcijski dejavnik, ki naj bi spodbudil slovensko umetniško ustvarjalnost, okrepil položaj slovenske prestolnice kot pluralnega, (ko)produkcijskega, informacijskega križišča v Evropi ter utrdil in oblikoval infrastrukturne ter institucionalne materialne možnosti za umetniško in kulturno produkcijo v Ljubljani in Sloveniji tudi v času po projektu.

Prvi cilj projekta naj bi bil njegov raziskovalni naboj, kajti ukvarjal naj bi se s predstavitvijo sodobne umetnosti in njenim odnosom do širšega mednarodnega konteksta umetnosti in kulture.

Drugi cilj naj bi bil novi produkcijski potencial za domačo produkcijo.

Tretji cilj naj bi bil infrastrukturna izboljšava dosedanjih institucionalnih in neinstitucionalnih zmogljivosti slovenske kulture in umetnosti.

Četrti cilj naj bi obsegal vzpostavitev mreže institucij in posameznikov, medijev in informacij, ki naj bi produktivno trajno zaznamovali slovensko kulturo in komunikacije ter izmenjave z mednarodno javnostjo, tržiščem in institucijami.

Peti cilj pa: Ljubljana je že v Evropi, s projektom EMK – Ljubljana 97 pa naj bi svojo vključenost v ta svet tudi produktivno reflektirala (**dokument št. 14**).

Od štirih strukturnih ravni, ki jih je za pripravo in izpeljavo projekta izdelala mestna uprava in s katerimi je bil seznanjen tudi Programski svet EMK – Ljubljana 97, se mestni upravi ni zdelo potrebno od 1. 3. do 3. 10. 1995 vzpostaviti

Odsotni: Damjan Ovsec, Janez Koželj, Damjan Prelovšek, Brina Jež, Ičo Vidmar, Majda Širca, Marcel Štefančič

Potek:

1. Uvodni pozdrav Branke Lovrečič in predstavitev poteka kandidature mesta Ljubljana za projekt Evropski mesec kulture – Ljubljana 97 (glej: priloga)
2. Predstavitev projektov Evropska prestolnica kulture in Evropski mesec kulture (Mojca Kumerdej)
3. Predstavitev in obrazložitev programske organizacijske strukture na podlagi priloženih organogramov (Branka Lovrečič)
4. Razprava

Marjan Ogrinc je zastavil vprašanje o trajanju projekta in njegovi izvedbi.

Branka Lovrečič je poudarila, da je treba najprej oblikovati konceptualno vodilo in program ter se strinjala, da je nujno čim prej določiti tudi termin. Projekt je predviden konec pomladi oziroma v začetku jeseni leta 1997. Glede trajanja projekta je poudarila, da se verjetno ne bomo odločili za manj kot 4 tedne.

Srečo Dragan je opozoril na programsko in organizacijsko strukturo in predlagal, da bi bil video v programskem polju Film/Fotografija/ Video in medijska umetnost zastopan kot samostojno področje in ne skupaj z medijsko umetnostjo.

Pavle Toplak, ki se je udeležil Programskega sveta namesto opravičeno odsotnega Zorana Kržišnika, je opozoril na ustajene prireditve, ki so v mesecu juniju, kot je denimo Mednarodni grafični bienale, katerega otvoritev je običajno od 15.–20. junija, zato predlaga začetek Evropskega meseca kulture – Ljubljana 97 v času kresne noči.

Simon Kardum je prav tako opozoril na Mednarodni festival odrskih umetnosti, ki se začneja letošnje leto in se bo vsako leto odvijal od konca maja do začetka junija.

Brane Kovič je opozoril na pomembnost promocije in na višino sredstev, namenjenih pripravi in izvedbi projekta.

Mojca Kumerdej je odgovorila, da naj bi se eden od predvidenih sedmih oz. osmih zaposlenih v Sekretariatu EMK – Ljubljana 97 ukvarjal samo s stiki z javnostjo in promocijsko dejavnostjo.

Branka Lovrečič je opozorila, da se gibljemo v začaranem krogu; sicer drži, da je za oblikovanje programa treba poznati višino finančnih sredstev, vendar pa je glede na to, da je mestni proračun trenutno v fazi priprav na postopek sprejemanja, sprejetje državnega proračuna pa je predvideno za konec marca, še toliko pomembneje pripraviti program, saj se bomo za sredstva lahko potegovali prav na osnovi zasnovanega koncepta in programa.

Peter Gabrijelčič je omenil gradnjo Centra sodobne umetnosti kot promocijski projekt v smislu multimedijalne umetnosti; priprava in gradnja bi kot promocija Evropskega meseca kulture trajali dve leti. Center bi zgradili na osnovi mednarodnega arhitekturnega natečaja. Projekt Evropski mesec kulture – Ljubljana 97 bi bil kot končna izvedba te aktivnosti osrednji dogodek. K temu je treba pritegniti tudi medije, saj je projekt pomemben za celo Slovenijo, ne le za Ljubljano. Konkretno izvedbo gradnje Centra sodobne umetnosti lahko priključimo na evropski projekt Eurupana.

Stane Bernik je opozoril, da bi že na tej seji morali vedeti, kolikšna sredstva so na razpolago. Temeljno vprašanje je namreč samostojnost projekta. Predlagal je tudi, da bi se programsko polje Vizualna umetnost preimenovalo v Likovno umetnost, s čimer so se navzoči strinjali.

Branka Lovrečič je poudarila, da je projekt zastavljen kot avtonomen, koliko nam bo to uspelo, pa bo jasno v mesecu marcu.

Sklep: Navzoči so se soglasno strinjali, da je z današnjo sejo Programski svet Evropskega meseca kulture – Ljubljana 97 konstituiran.

Sklep: Predsedniško dolžnost Programskega sveta bo opravljala Marina Gržinič.

Sklep: Podpredsednika Programskega sveta sta Peter Gabrijelčič in Tomaž Toporišič.

Sklep: Koordinatorji programskih polj in nosilci programskih področij so:

Tomo Virk – koordinator in nosilec področja literature

Tomaž Toporišič – koordinator programskega polja Scenska umetnost in nosilec področja gledališča

Simon Kardum – nosilec področja sodobnega plesa

Mojca Kreft – nosilka lutkovnega področja

Mateja Rebolj – nosilka področja baleta

Marina Gržinič – koordinatorka programskega polja Likovna umetnost in nosilka področja sodobne likovne umetnosti

še katere z njene strani začrtane ravni (**dokument št. 7**). Programski svet EMK – Ljubljana 1997 pa se je vseskozi zavedal te pomembne strukturalne pomanjkljivosti, ki se je tedaj zdela bolj posledica birokratske nekompetentnosti, pa je pravzaprav omogočila prvo dejanje v načrtno zastavljeni občinski obstrukciji projekta. V tem času se je tudi B. Lovrečič, ki je bila od januarja 1995 po pooblastilu župana vodja projekta, aprila 1995 odločila za profesionalno delo mestne svetnice in se umaknila iz projekta EMK – Ljubljana 97. Nadomestila jo je mag. Daša Hribar, ki je postala načelnica Oddelka za kulturo in raziskovalno dejavnost MOL, v okviru katerega se je približno junija 1995 znašel po prestrukturaciji mest-

ne uprave (prestrukturiranje prejšnjih sekretariatov MOL) tudi projekt EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 9**).

Zavedali smo se, da je oblikovanje programa projekta EMK – Ljubljana 97 več kot samo, metaforično rečeno, *“leporčno snovanje”*, kajti izkušnje so kazale, da ga je iz sedanje izhodiščne oblike in programskih predlogov možno oblikovati v dokončen program samo s strokovno izdelanim elaboratom. To pomeni, da je bilo program mogoče dokončno oblikovati samo z natančnim načrtom potrebnih finančnih sredstev, ki naj bi bila tudi dejansko zagotovljena, ter z njegovo infrastrukturno in institucionalno umeščenostjo v širši kontekst prestolnice. Zato se je PS EMK – Ljubljana 97 odločil potrditi predlagano izdelavo elaborata projekta EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 9**). Takšno vodilo pri oblikovanju dokončnega programa projekta naj bi pomenilo upoštevanje dejanskega finančnega in strukturnega stanja pri pripravi in realizaciji začrtanega programa. Programski svet EMK –

Ljubljana 97 je torej predlagal opustitev ustaljenih načinov koncipiranja tematskih projektov, ki v osnutku obljubljajo prav vse z najbolj bleščečo retoriko in nizanjem množice znanih imen, nato pa se izkaže, da je dejansko realizirani program le slabo tretjina v osnovi načrtovanega programa. Projekta EMK – Ljubljana 97 namreč PS EMK – Ljubljana 97 ni zastavil kot enega od številnih kulturnih projektov, ki se iz leta v leto (bolj ali manj uspešno) potegujejo za finančna sredstva, ampak smo ga uzrli kot največji kulturni projekt slovenske prestolnice in republike, ki je zahteval prav na vseh ravneh izpeljave posebna zagotovila **(dokument št. 11)**.

Toda konec avgusta 1995 je bilo delo v zvezi z elaboratom na odgovornost mag. Daše Hribar, načelnice Oddelka za kulturo in raziskovalno dejavnost MOL, nenadoma ustavljeno; načelnica je tudi napovedala zamenjavo Mojce Kumerdej kot glavne koordinatorice projekta na sestanku koordinatorjev Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 11. septembra 1995 **(dokument št. 12)**. Dva dni po tem sestanku, 13. 9. 1995² (zapisnika koordinatorji PS niso nikoli prejeli, pisal pa ga je posebej za to določen uslužbenec Oddelka), je načelnica mag. Hribarjeva na predsednico Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 naslovila 13 vprašanj **(dokument št. 13)**.

Gržiničeva je oblikovala STALIŠČA PROGRAMSKEGA SVETA do PROJEKTA EVROPSKI MESEC KULTURE – LJUBLJANA 97, ki so bila hkrati tudi odgovor na vprašanja, ki jih je mag. Daša Hribar, načelnica Oddelka za kulturo in raziskovalno dejavnost MOL, v zvezi s projektom naslovila na predsednico Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 **(dokument št. 14)**.

Tomislav Vignjević – nosilec področja starejše likovne umetnosti
 Igor Zabel – nosilec področja sodobne likovne umetnosti
 Tomaž Brate – koordinator programskega polja
 Arhitektura/Oblikovanje/Urbanizem
 Stane Bernik – nosilec področja oblikovanja
 Janez Koželj – nosilec področja urbanizma
 Aleš Vodopivec – nosilec področja arhitekture
 Tomaž Bole – koordinator programskega polja Resna glasba
 Lojze Lebič – nosilec področja resne glasbe
 Igor Vidmar – koordinator programskega polja Rock/Etno/Jazz
 Igor Bašin – nosilec področja rock glasbe
 Bogdan Beniger – nosilec področja etno glasbe
 Brane Rončel – nosilec področja jazz glasbe
 Uroš Prestor – koordinator programskega polja Film/Fotografija/Video in medijska umetnost
 Marko Košnik Virant – nosilec področja videa in medijske umetnosti
 Brane Kovič – nosilec področja fotografije
 Majda Širca – nosilka filmskega področja
 Miran Mohar – koordinator projekta NSK
 Marko Hren – koordinator projekta Metelkova
 Katra Mirovič – koordinatorica ustvarjalnosti mladih
 Brane Mozetič – koordinator ustvarjalnosti gay kulture
 Klavdija Poropat – koordinatorica skupine Youth Handicaped Deprivileged
 Emil Hrvatin – koordinator programskega polja
 Publikacije/Kongresi/Simpoziji

Brane Rončel je opozoril, da sta terminsko najustreznejši dve obdobji, in sicer maj-junij ter september-oktober. Ker pa je junija veliko prirediteljev, sam predlaga jesenski termin, in sicer zato, da bi se prireditve odvijala izven utečen terminov, s čimer bi ustvarjalni potencial izkoristili za nov kulturni dogodek.

Marko Hren je opozoril, da bi bilo treba do začetka prireditve urediti Metelkovo, ki pomeni izjemen potencial, ter predlagal, da se v Programski svet povabi še osebo z republiškega nivoja, npr. ga. Zimškovo, ki bi zastopala južni trakt Metelkove oz. nekoga od muzealcev.

Branka Lovrečič je opozorila, da je Marko Hren v Programski svet povabljen kot predstavnik Metelkove kot družbenega gibanja in ne kot predstavnik institucije.

2. Podvajanje številke 13 je povsem kontingentno, toda psihoanalitično gledano upravičeno, kajti zgodovina je serija na videz naključnih dogodkov, ki vsi retrogradno zadobijo smisel, in se natančno umestijo v zgodovini.

Boris Šušteršič je predlagal skupnega koordinatorja tudi za programsko polje Kulturnih in družbenih fenomenov.

Mojca Kumerdej je odgovorila, da je nepotreben koordinator za polje, v katerega so že tako vključeni koordinatorji kulturnih in družbenih fenomenov, saj gre večinoma za različne kulturne in družbene fenomene, ki bi jih težko zastopal en sam koordinator.

Marjan Ogrinc je zastavil vprašanje, ali je treba najprej narediti program ali počakati na odobritev finančnih sredstev, in menil, da je treba določiti termin prireditve.

Jelka Stergel je opozorila, da je vprašanje termina povezano z vprašanjem denarja, in sicer v primeru, da je sredstev dovolj, ima prednost jesenski termin, če pa je denarja premalo, potem spomladanski.

Branka Lovrečič je še enkrat poudarila, da je treba najprej pripraviti koncept in program. V pripravo proračuna Mestne občine Ljubljana smo predložili 90 mio SIT, vprašanje pa je, koliko sredstev bomo tudi dobili.

Tomaž Bole se strinja, da naj bi bil Evropski mesec kulture avtonomen projekt, obenem pa meni, da bi prireditev morala potekati v času, ko v Ljubljani ni veliko kulturnih dogodkov. Pomembno je, komu je projekt namenjen (Ljubljani ali Evropi) in če je projekt avtonomen, potem to pomeni, da bo treba za to priložnost v Ljubljano pripeljati novo publiko. Sam se zavzema, da bi bila prireditev septembra. In če je projekt avtonomen, potem to pomeni tudi več finančnih sredstev iz državnega proračuna. Pri sponzorjih pa je pomemben program, saj se ti odločajo na osnovi le tega. Vrstni red je torej naslednji: avtonomnost, določitev termina izvedbe, program.

Brane Rončel, Srečo Dragan, Boris Šušteršič in Stane Bernik se strinjajo z avtonomnostjo projekta.

Brane Rončel je poudaril, da je ta projekt priložnost, ki jo je treba čim bolj izkoristiti.

Marko Košnik je opozoril, da se pogovarjamo o sredstvih, datumu prireditve in programu, to troje pa je med sabo povezano, zato je zelo težko govoriti o eni sami stvari, denimo o programu ali o datumu, če nič od tega trojega ni še jasno. Če je cilj te prireditve predstavitev Slovenije v srednjeevropskem, če že ne evropskem prostoru, bi bilo nujno treba vedeti, kaj se istočasno dogaja drugod po Evropi. Zastavil je tudi vprašanje, ali ni trenutno naloga Programskega sveta, da deluje kot organ pritiska?

Peter Gabrijelčič je opozoril, da se mora država izjasniti, ali podpira projekt ali ne. Evropski mesec kulture – Ljubljana 97 je namreč nacionalni in ne le lokalni projekt. Mesto Ljubljana v tem primeru prevzema vlogo

PS EMK – Ljubljana 97 ni oblikoval le stališč do odgovorov, ampak je dal tudi usmeritve v zvezi s tem, kaj mora do tedaj povsem inertna struktura MOL opraviti, da projekt EMK – Ljubljana 97 še pravočasno izpelje v zastavljenem okviru. Predlagano je bilo, da se v tej fazi realizacije projekta EMK – Ljubljana 97 opravi takojšnja operacionalizacija vseh ravni predlagane programske – organizacijske strukture, da se zagotovijo glede na programski elaborat potrebna sredstva in da se oblikuje čim širši organizacijski konsenz v zvezi s projektom na vseh umetniško – kulturnih, družbenih in političnih ravneh v mestu in republiki.

Programski svet EMK – Ljubljana 97 je predlagal mestni upravi, naj ta

koj nadaljuje izdelavo elaborata projekta, ki jo je ustavil MOL, ter se loti reševanja naslednjih vprašanj oz. nalog, ki naj bi prispevale k njegovi kakovostni in večplastni pripravi in izpeljavi:

1. Oblikuje sekretariat oz. pisarno projekta v okviru mestne uprave z natančno določenimi pooblastili in odgovornostmi vseh sodelavcev.

2. Vzpostavi vse načrtovane ravni organizacijske strukture projekta, ob programskem svetu čimprej oblikuje koordinacijski odbor z vsemi načrtovanimi telesi ter imenuje častni odbor.

3. Priskrbi jasna in dokončna zagotovila, da bo projekt financiran iz posebnih sredstev na mestni in republiški ravni, ki ne bodo bremenila sredstev rednega programa kulture in umetnosti.

Kot pa je bilo razvidno iz vprašanj, ki jih je izoblikovala

mag. Daša Hribar, se mračnemu scenariju obstrukcije projekta ni dalo izogniti; ni se dalo izogniti scenariju, utemeljenemu na strahu pred neodvisno produkcijo, na strahu pred mednarodno produkcijo, na strahu pred tem, da bo projekt, tako kot je bil zastavljen, zanemaril finančne "dolžnosti" do nacionalnih kulturnih institucij (**dokument št. 13**).

Pojasniti je treba, da je bil v nasprotju s to inscenirano skrbjo za usodo projekta, ki se je manifestirala tako, da je MOL šele septembra 1995 nasloвила na PS EMK – Ljubljana 97 venček vprašanj, ta povsem prepuščen Programskemu svetu in njegovi koordinatrici ter njihovi skupni iznajdljivosti in akcijam.

Torej je 13 zastavljenih vprašanj mag. Hribarjeve 13. septembra 95 prva konkretna akcija MOL v zvezi s projektom. Po sprejetju projekta EMK – Ljubljana 97 v okviru mestne skupščine in posebej po dodelitvi zagonskih sredstev na osnovi koncepta program projekta, ki ga je pripravil Programski svet EMK – Ljubljana 97(!) junija 1995 v višini 20 milijonov tolarjev se je mestna uprava šele septembra 1995 "nenadoma" začela "zanimati" za projekt in ga hkrati počasi, toda radikalno spreminjati.

Na že sklicano 3. plenarno sejo Programskega sveta 3. 10. 1995 (**dokument št. 15**), ki je pomenila začetek javne obstrukcije projekta, je župan dr. Dimitrij Rupel v sodelovanju z mag. Hribarjevo, načelnico Oddelka za kulturo in raziskovalno dejavnost MOL, povabil nekaj deset dodatno vabljenih (**dokument št. 16**). Seznam dodatno vabljenih – vsi so bili direktorji nacionalnih kulturnih institucij, ki so bile tako ali tako zastopane v tedanjem Programskem svetu EMK – Ljubljana 97 z najmanj enim ali celo več zaposlenimi iz teh istih institu-

Trojanskega konja, kajti projekt zadeva tudi samo državo Slovenijo. Evropski mesec kulture je priložnost, ko lahko posamezne stroke ustvarijo presežek.

Sklep: Programski svet projekta Evropski mesec kulture – Ljubljana 97 je konstituiran po organizacijski strukturi, ki je bila priložena kot delovno gradivo z organizacijsko strukturo EMK – Ljubljana 97 in strukturo Programskega sveta ter s predsednico, podpredsednikoma, koordinatorji programskih polj, nosilci področij in člani, kot so navedeni v sklepu o imenovanju Programskega sveta z dne 27. decembra 1994.

Sklep: Evropski mesec kulture – Ljubljana 97 naj bo avtonomna prireditve.

Sklep: Čim prej je treba določiti termin prireditve.

Sklep: Do 13. marca naj koordinatorji vseh programskih polj skličejo sestanke svojih programskih polj, na katerih bi poleg vprašanj, navedenih v posebnem tekstu, namenjenem koordinatorjem, obravnavali predvsem termin prireditve in konceptualno vodilo.

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
Evropski mesec kulture - Ljubljana 97
Trubarjeva 5
61000 Ljubljana
Tel.: (061) 213 731 / 125 33 54
Fax.: (061) 131 41 79

Št. : 42/95
Dat.: 11. april 1995

Gradivo št. 0

PROJEKT EVROPSKI MESEC KULTURE - LJUBLJANA 97

Zgodovina projekta Evropskega meseca kulture in kandidature mesta Ljubljana ter organizacijska shema vodenja in izpeljave projekta Evropskega meseca kulture - Ljubljana 97

I. ZGODOVINA PROJEKTA EVROPSKEGA MESECA KULTURE IN KANDIDATURE MESTA LJUBLJANA

Sklep o projektu Evropskega meseca kulture je Svet ministrov za kulturo Evropske skupnosti sprejel 18. maja 1990. Gre za vsakoletno prireditev, za katerega naziv se lahko potegujejo vsa evropska mesta držav, ki temeljijo na demokraciji, pluralizmu in pravni ureditvi. Svet ministrov za kulturo na podlagi kandidature izbere tisto mesto, ki je kulturno in organizacijsko dovolj močno in zanimivo, da bi pod pokroviteljstvom Evropske unije organiziral tako velik in zahteven kulturni projekt.

Doslej so ta projekt izpeljali mesta Krakov (1992), Gradec (1993) Budimpešta (1994), letos je na vrsti Nikozija (15. september-15. oktober), prihodnje leto sledi St. Petersburg, leta 1997 pa bo organizator tega projekta Ljubljana.

Pobudo za kandidaturo za projekt Evropski mesec kulture - Ljubljana 97 je leta 1991 sprožila tedanja mestna sekretarka za izobraževanje, raziskovalno dejavnost, kulturo in šport, gospa Branka Lovrečič. Skupščina mesta Ljubljana je na 17. seji, dne 19. decembra 1991 obravnavala pobudo za kandidaturo Ljubljane za Evropski mesec kulture za leto 1995, jo soglasno sprejela ter pooblastila Mestni sekretariat LRKŠ, da še naprej vodi vse aktivnosti v zvezi s kandidaturo. Mesto Ljubljana je prijavo za kandidaturo, ki jo je podprlo Ministrstvo za kulturo RS, 14. 1. 1992 posredovalo Svetu ministrov, ki pa je izrazil željo, da pred razpravo kandidaturo mesta Ljubljane podpre tudi vlada Republike Slovenije.

cij, je razviden iz zapisnika 3. seje PS EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 17**). Povabljeni so bili na pobudo dr. Rupla in mag. Daše Hribar, načelnice Oddelka za kulturo in raziskovalno dejavnost MOL, hkrati pa zaprošeni, naj postanejo člani PS EMK – Ljubljana 97; seznama in tega dodatnega povabila dotedanji člani PS EMK – Ljubljana 97 niso prejeli niti v vednost. Predsednica PS EMK – Ljubljana 97 je bila o tej odločitvi tudi sama dodatno obveščena ali, kot se je takšnim metodam reklo v socializmu, postavljena pred dejstvo, da se bomo *“srečali na nekoliko širšem sestanku”* (**dokument št. 16**).

Direktorjem nacionalnih kulturnih institucij v Ljubljani sta župan in načelnica predstavila novo izhodišče oz. kon-

cept ali mnenje mestne uprave glede nadaljnje, uspešnejše operacionalizacije projekta (**dokument št. 17**). Tako je Programski svet v svoji 3. plenarni (*“razširjeni”*) sestavi sprejel predloge za reorganizacijo projekta, ki sta jih predlagala župan in načelnica (**dokument št. 17**). Predlagala sta oblikovanje dveh novih teles, Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 in Koordinacijskega odbora – EMK Ljubljana 97 (**dokumenta št. 17 in št. 19**). Oblikovanje odborov je bilo v celoti zastavljeno v okviru MOL in brez sodelovanja članov PS EMK – Ljubljana 97.

Dejansko oblikovanje Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 (v nadaljevanju tudi PO EMK – Ljubljana 97) bilo v popolnem nasprotju, prvič z ustno in nato pisno shemo oblikovanja projekta (**dokumenti št. 19, št. 21 in št. 22**). Posebej zaskrbljujoč za usodo projekta je bil Sklep o imenovanju Programskega odbora projekta EMK – Ljubljana 97, ki ga je dne 9. 11. 1995 podpisal župan dr. Dimitrij Rupel (**dokument št. 23**).

Ustanovitev Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 naj bi omogočal lažjo operacionalizacijo realizacije projekta; štel naj bi 15 članov in ne sedemdeset kot dotedanji PS EMK – Ljubljana 97. Iz debate na 3. plenarni seji PS pa je razvidno, da je bila reorganizacija projekta *“potrebna”*, predvsem ker naj bi v Programskem svetu obstajala močna avtonomistična tendenca in ker naj bi se v koncepciji projekta čutil močen zasuk v neodvisno sceno; nasprotno pa so nekateri na novo povabljeni člani zastopali t. i. integralistični koncept, pri katerem naj bi bil poudarek na kulturnih institucijah. Ob Programskem odboru pa naj bi Programski svet, kot je to bilo povedano na 3. plenarni (razširjeni) seji PS, postal vrsta foruma, skupščina projekta; sestavljalo ga je vendarle 70 strokovnjakov, ki so oblikovali 9 programskih umetniških in kulturnih polj projekta (**dokument št. 17**).

Za hipec si oglejmo, kakšno avtonomijo je zagovarjal Programski svet projekta EMK – Ljubljana 97. Avtonomijo Programskega sveta so njegovi člani vedno razumeli kot avtonomijo stroke, ki brez političnih igrice, zakulisnih manevrov in trenutnih političnih interesov oblikuje program ter katere vodilo so kakovost, strokovnost, širina, estetska izzivalnost, poglobljenost itn. Programski svet je bil telo, ki naj bi strokovno in avtonomno odločalo o vsebini programa, in to samo v tesni povezavi z drugimi strokovnimi in organizacijskimi ravni, predvsem s tistimi telesi, v katera naj bi bile vključene institucije, in s t. i. sekretariatom EMK – Ljubljana 97. Tisto, kar pa je še pomembnejše pri tej avtonomiji in se je zaradi političnih potreb pozabljalo, pa ni bil samo poudarek na avtonomiji PS, ampak poudarek na avtonomiji pro-

Vlada Republike Slovenije je na 53. seji, 4. novembra 1993, kandidaturu obravnavala, jo poprla in sklenila zagotoviti sredstva za izvedbo projekta v letu 1995 ali 1996. Vlada republike Slovenije je tudi zadolžila Ministrstvo za zunanje zadeve, da Svetu ministrov Evropske skupnosti posreduje podporo vlade republike Slovenije o kandidaturi mesta Ljubljana za Evropski mesec kulture.

Svet ministrov za kulturo EU je na svojem zasedanju, 5. novembra 1993, sprejel odločitev, da bosta leta 1995 nosilca Evropskega meseca kulture tako Nikozija kot Ljubljana. Po temeljitom premisleku je Ljubljana zaprosila za preložitve kandidature na leto 1997, in sicer iz naslednjih razlogov: za pripravo tega projekta sta potrebni vsaj dve leti, drugi razlog je bil reforma lokalne samouprave v Sloveniji in lokalne volitve leta 1994, nenazadnje pa bi se s skupnim nastopom z Nikozijo medijska pozornost razpršila.

17. junija 1994 je Svet ministrov za kulturo Evropske unije potrdil mesto Ljubljana za organizatorja projekta Evropskega meseca kulture leta 1997.

II. ORGANIZACIJSKA shema IZPELJAVE IN VODENJA PROJEKTA EVROPSKEGA MESECA KULTURE - LJUBLJANA 97

Programsko organizacijska struktura Evropskega meseca kulture - Ljubljana 97 sestoji iz Programskega sveta, Koordinacijskega odbora, Častnega odbora in Sekretariata EMK-Ljubljana 97. (Priložena sta tudi organograma programsko-organizacijske strukture.)

Programski svet - najvišje telo odločanja in oblikovanja programa - deluje v 9 programskih poljih, ki obsegajo eno ali več kulturnih in umetniških področij. Koordinacijsko telo sestavljajo odbori in posebna delovna telesa. Sekretariat EMK-Ljubljana 97 (ali kakorkoli že bo poimenovan ta urad znotraj mestne uprave) izvaja koordinacijske, organizacijske in finančne naloge pri pripravi in izvedbi projekta ter je kot tak center pretoka in zbiranja informacij. V njem je predvidenih 7 sodelavcev.

Projekt EMK-Ljubljana 97 bo potekal v Ljubljani, ni pa izključeno, da posameznih delov programa ne bi bilo mogoče izvesti tudi izven Ljubljane.

Meja Kumerdej
Glavna koordinatorica
Evropski mesec kulture - Ljubljana 97

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
Evropski mesec kulture - Ljubljana 97
Trubarjeva 5
61000 Ljubljana
Tel.: (061) 213 731 / 125 33 54
Tel.: (061) 131 41 79

Št. : 41/95
Dat.: 11. april 1995

Gradivo št. 1

PROJEKT EVROPSKI MESEC KULTURE - LJUBLJANA 97

Sinopsis koncepta projekta: izhodišča, finančna struktura, program posameznih programskih polj.

I. IZHODIŠČA

Projekt Evropski mesec kulture - Ljubljana 97 naj bi bil programsko, finančno in organizacijsko avtonomen, kot vzporedno dogajanje pa naj bi vključeval tudi nekatere že utečene prireditve v Ljubljani.

Projekt, ki naj bi Ljubljano predstavil kot sodobno urbano produkcijsko središče in prestolnico države Slovenije, bi kot prevodnik med domačo in tujo produkcijo utrdil umetniško produkcijo Ljubljane - in s tem seveda tudi Slovenije - ter njeno obstoječo socialno-kulturno mrežo delovanja v evropskem okviru.

Osnovna teza je, da naj bi projekt utrdil in hkrati prevrednotil intermedialno pozicijo Ljubljane, hkrati pa prispeval k oblikovanju njene materialne infrastrukturne mreže po zgledu evropskih mest (institucije, organizacijske oblike). Ljubljana naj bi s tem projektom reflektirala in konceptualizirala povabljene evropske produkcije, kar naj bi potekalo na izključno profesionalno-programskih temeljih.

Ljubljana se nahaja na križišču med različnimi kulturnimi produkcijami, ki pa danes niso le polarizirane na osi Vzhod-Zahod, pač pa tudi glede na odnos zunaj-znotraj (multikulturalnost posameznih nacionalnih držav, neodvisna nacionalna kultura itd.) Koncept predstavitve in realizacije projekta Evropski mesec kulture - Ljubljana 97 naj bi se osredotočil prav na te dinamičue, produktivne (a-tipične) polarnosti ter ravni umetniškega in kulturnega dogajanja v Evropi. "Integracija" v evropski prostor naj bi se izvršila z dodatno urbanizacijo Ljubljane ter z njeno politiko odprtega produkcijskega mesta, ki z internacionalizacijo lastne produkcije še najbolj natančno zaobljame njen notranji specifičum in identiteto.

jekta. Ni šlo namreč zgolj za programsko, ampak tudi za finančno integriteto projekta, kar pomeni za zahtevo po zagotovitvi, da bo projekt ne glede na trenutne zahteve politike deloval v skladu s sprejetimi načeli in realiziral sprejeti program, za katerega naj bi bila dana finančna zagotovila (**dokumenti št. 3, št. 5 in št. 14**).

Toda ta razlaga je bila popolnoma preslišana, oblikovanje Programskega odbora EMK — Ljubljana 97 pa s pozicije mestnih oblasti razumljeno kot discipliniranje "*podivjane*" neodvisne in/ali alternativne scene, ki naj bi si s pomočjo Programskega sveta hotela projekt prisvojiti. Mimogrede naj omenim, da so bili v Programskem svetu, ki je štel prvotno 70 strokovnjakov, ti v 90% primerih zaposleni v osrednjih slo-

venskih in mestnih kulturnih institucijah, res pa je, da je bila med temi strokovnjaki v PS samo peščica vodilnih ljudi oz. direktorjev.

Drži tudi to, da je bila boljša operacionalizacija projekta EMK — Ljubljana 97 nujno potrebna, kajti v vseh mesecih delovanja PS EMK — Ljubljana 97 mestna uprava ni, in zdaj to lahko zavestno zapišem, načrtno spodbudila predvidene sheme delovanja projekta tudi na drugih ravneh.

Na nepravilnosti oblikovanja Programskega odbora EMK — Ljubljana 97 (**dokument št. 23**) je trojica Gržiničeva, Hren, Mohar opozorila sprva s pismom, naslovljenim na župana dr. Dimitrija Rupla 23.11. 1995 (**dokument št. 24**).

V pismu je trojica poudarila:

1. Imenovanje članov Programskega odbora EMK — Ljubljana 97 ni niti vsebinsko niti formalno-proceduralno skladno z nobeno od predstavljenih shem preoblikovanja

celotnega projekta. Pri tem sklepu nista upoštevana niti predlog, ki je bil ustno predstavljen na tretji (razširjeni) plenarni seji Programskega sveta EMK – Ljubljana 97, prav tako pa tudi ne pisni predlog, ki ga je izoblikovala mag. Daša Hribar, upoštevajoč drugi sklep tretje (razširjene) plenarne seje Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 19**).

2. Ugotovili so, da so bila pri oblikovanju PO EMK – Ljubljana 97 kršena osnovna načela delovanja kakršnega koli javnega telesa v parlamentarni demokraciji. Na sejah zakonitega telesa v parlamentarnih demokracijah so brez pripombe sprejeti sklepi oblika obveznega nadaljnjega ravnanja in delovanja (!).

3. Trojica se je spravevala tudi o vsebinski in formalni ustreznosti drugega dela Sklepa o imenovanju Programskega odbora:

A/ Kdaj je bil izoblikovan Izvršni odbor projekta, saj o takšnem odboru do pričujočega sklepa o imenovanju nikoli ni bilo govora.

B/ Zakaj naj bi Programski odbor EMK – Ljubljana 97 pripravil osnutek programa projekta, ko pa je tega že izoblikoval Programski svet?

C/ Če se bo Programski odbor v takšni ali drugačni sestavi vendarle lotil vnovičnega oblikovanja osnutka programa projekta, kdo bo potem oblikoval dokončni program projekta EMK – Ljubljana 97?

D/ Kakšno je razmerje med vsemi temi telesi in Programskim odborom EMK – Ljubljana 97? (**dokument št. 24**)

Po sklicu 1. seje Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 1. 12. 1995 (**dokument št. 25**) pa se je trojica odločila za

Prav pozicija Ljubljane kot križišča je tista, ki mestu ponuja posebne možnosti, pogoje in vpogled. Ljubljana je hkrati križišče in most, ki si sicer želi priključitev v zahodno evropsko polje, priznava pa svojo posebnost - ki ji ni dana samo z nekdanjim vzhodnoevropskim pod(kontekstom), pač pa je ta materialni proizvod in medijski učinek specifične produkcijske umetniške konstelacije.

Domača sodobno-kulturno umetniška produkcija naj bi bila s to "zunanjjo" evropsko produkcijo postavljena v dialog, obe pa naj bi se hkrati znašli v procesu rekontekstualizacije. Prav zato bo veliko projektov realiziranih v sodelovanju z mednarodno evropsko umetniško sceno, in sicer na način koprodukcijskih projektov, ki naj bi bili po končani prireditvi EMK-Ljubljana 97 predstavljeni tudi v drugih evropskih razstaviščih in prostorih.

Druga osnovna usmeritev projekta EMK-Ljubljana 97 je težnja, da bi z dogodkom daljnoročno obogatili Ljubljano in to ne le programsko, ampak tudi infrastrukturno, pri čemer je mišljena gradnja Centra sodobne umetnosti (predlog ga. Branke Lovrečič) ter prenova vrste objektov, namenjenih kulturi.

Na programski ravni se bo proces oblikovanja projekta pomikal od načelnih programskih stališč do konkretnega oblikovanja programa po posameznih programskih poljih in področjih.

Na organizacijski ravni bo oblikovanju Programskega sveta (kot najvišjega telesa odločujoča in oblikovanja programa) sledilo oblikovanje drugih prireditvenih organizacijskih delovnih teles in odborov. V okviru vlade mesta Ljubljana naj bi se formalno uredila oblika poslovanja projekta, obenem pa naj bi bili potrjeni že določeni nosilci posameznih operativnih funkcij (direktorica, koordinatorica ...)

Finančno konstrukcijo projekta - ki je v skupnem znesku ovrednoten na 350 mio SIT - naj bi se v letih 1995, 1996 in 1997, v deležu 50%-50% vključila v mestno in republiško ekonomsko politično strategijo Ljubljane in Slovenije.

Sinopsis koncepta, osnutek koncepta, sam koncept (izdelan do 15.6.1995) ter elaborat projekta (izdelan do 1.9.1995) naj bi vseskozi obravnavali tri ravni zastavitve in realizacije projekta: programsko, finančno in organizacijsko.

Pripravila: Marina Gržinić, Ljubljana, 5. april, 1995

II. FINANČNA STRUKTURA

Za organizacijo, koordinacijo ter pripravo in izvedbo programa projekta mesta navadno porabijo 2 mio ECU oz. 4. mio DEM.

Priprave bodo potekale leta 1995, 1996 in 1997.

Projekt je v finančni konstrukciji ocenjen na 350 mio SIT.

Razdelitev sredstev po letih:

Leta 1995 - 90 mio SIT

Leta 1996 - 200 mio SIT

Leta 1997 - 60 mio SIT

SKUPAJ 350 mio SIT

V letu 1995 bo finančna konstrukcija zajemala predvsem organizacijo projekta. (Prilagamo natančno razdelano finančno konstrukcijo za leto 1995).

V letu 1996 bo 1/3 sredstev namenjena organizaciji, 2/3 pa pripravi in začetku realizacije programa.

V letu 1997 bo organizaciji namenjena 1/4 sredstev, 3/4 pa izvedbi programa.

Tako lahko v globalu ocenimo, da bo od 350 mio SIT približno 1/3 sredstev namenjena organizaciji projekta, 2/3 pa pripravi in izvedbi programa.

odstop. Glavni razlog za odstop Gržiničeve, Hrena in Moharja iz Program-skega odbora 1. 12. 1995 je bila seznanitev z Os-nutkom Poslovnika o organizaciji, pristojnostih in delu organov za izved-bo projekta na prvi seji PO EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 26**). Po-slovník naj bi bil namreč, kot je bilo sklenjeno na 3. plenarni seji Program-skega sveta, najpomemb-nejši dokument delovan-ja, formalna osnova za odločanje in ravnanje pri celotnem projektu, z njim naj bi bile natančno dolo-čene pristojnosti vsakega posameznega organa projekta.

Pripravljen kot Osnu-tek in fotokopiran v ne-kaj izvodih je bil Poslov-nik (gotovo z razlogom) prinesen na prvo sejo Programskega odbora 1. 12. 1995; čeprav na tej

seji ni bil formalno razdeljen (razlog za to vidim v nepri-čakovanem poteku razprave trojice), so se posamezni člani Programskega odbora le seznanili z osnutkom Poslovnika. Osnutek Poslovnika (**dokument št. 26**), ki so ga potem ho-teli skriti npr. z interpretacijami *“po pomoti je prišel na sejo”*, je na najbolj evidenten način nakazal smer razmišljanja in delovanja uprave MOL v smislu sistematičnega in dokončne-ga odpravljanja avtonomije stroke ter prvotnega koncepta projekta EMK – Ljubljana 97 kot sintetičnega strokovnega organizma, ki hoče na izključno strokovnih temeljih pred-staviti najboljše v institucionalnem in/ali neodvisnem sno-vanju v Sloveniji, tudi v odnosu do mednarodne produkcije. Pomenbno je tudi to, da je osnutek Poslovnika vseboval člen, iz katerega je bilo jasno videti, da bo po sprejetju ta-kega poslovnika sledila razpustitev Programskega sveta (!) – (**dokument št. 26**); način utemeljitve kompetenc posamez-nih organov v projektu pa je kazal na jasno netransparent-

nost projekta v prihodnosti in na njegovo premestitev iz prejšnjega strokovnega konteksta (ki ga je zagotavljal Programski svet EMK – Ljubljana 97) v politični kontekst oz. v vlogo paravana tudi za finančne in ne samo politične mahinacije mestne oblasti.

Ker so bile spremembe, ki sta jih napovedovala Sklep o imenovanju Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 23**) in Osnutek Poslovnika o organizaciji, pristojnostih in delu organov za izvedbo projekta (**dokument št. 26**), tako radikalne za nadaljnjo programsko, organizacijsko in finančno realizacijo projekta EMK – Ljubljana 97, se je predsednica PS EMK – Ljubljana 97 v dogovoru z glavno koordinatrico projekta in brez pooblastila župana odločila, prvič, z vso dokumentacijo seznaniti člane Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 28**), ter drugič, sklicati 4. plenarno sejo Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 15. 12. 1995 (**dokument št. 30**). V kratkem času sta si sledila dva županova odgovora; eden je bil namenjen trojici in je v njem sicer *“benevolentno”*, toda jasno definirala kompetence teles znotraj EMK – Ljubljana 97 ter mestnoupavno prisvojitve prav vseh ravni odločanja v zvezi s projektom (**dokument št. 29**), drugi pa članom PS EMK – Ljubljana 97, katerim je odsvetoval udeležbo na legitimno sklicani 4. plenarni seji PS EMK – Ljubljana 97 ter prav tako jasno nakazal, da od zdaj naprej ne bo več pripravljen tolerirati sprememb ali nenapovedanih potez v zvezi z novo usmeritvijo projekta EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 31**).

Sporočilo za javnost z dne 10. 12. 1995, ki so ga ob Gržiničevi, Hrenu in Moharju podpisali tudi Čuferjeva, Kumerdejeva in Vogeltnik, je natančno seciral vsa programska in politič-

III. PROGRAM POSAMEZNIH PROGRAMSKIH POLJ

Programski svet EMK-Ljubljana 97 od 1. plenarne seje, 1. marca 1995, deluje po posameznih programskih poljih. Doslej sta bili sklicani 2. seji koordinatorjev programskih polj in nosilcev področij ter dve seji skupine, ki pripravlja globalni koncept projekta in je tudi oblikovala sinopsis koncepta projekta. Posamezna programska polja so na svojih sejah oblikovala programske predloge za posamezna področja.

LITERATURA - koordinator Tomo Virk

Umestitev Evropskega meseca kulture v leto 1997 je priložnost za preseganje ustaljenih načinov književnih predstavitev in izmenjav, kot jih poznamo v Sloveniji ter obenem za odločnejši poseg v evropski književni prostor.

Vsebinsko je program utemeljen na potrebi po povezavi med slovensko in tujo književno umetnostjo in na želji, da bi zaznamovala tudi občinstvo onkraj slovenskih meja. Program je zastavljen tako, da bi umestil slovensko književnost in slovensko, a še posebej ljubljansko duhovno okolje v evropski horizont, ki bi ga kajpak načrtovalne akcije opazno sooblikovale.

Vzpostavljane evropske mreže književnih energij bo naletelo na dober odziv ne le v Sloveniji, temveč tudi v evropskem kulturnem prostoru, saj ustvarjalci iz najrazličnejših okolij in držav ugotavljajo, da je med njimi premalo stika in da se posvečajo bolj spoznavanju "velikih" literatur in kultur kot tistim, ki nas obdajajo, pa če je to upravičeno ali ne.

Realizacija ciljev bi potekala v naslednjih fazah:

1) *Ustanovitev literarne revije Emona* z mednarodnim uredniškim odborom, ki naj bi izhajala štirikrat letno. Ime Emona bi dovolj diskretno opozarjalo na zgodovinsko prisotnost Ljubljane skozi tisočletja, hkrati pa bi bilo sprejemljivo (izgovorljivo) za vse evropske jezike, kar ukakor ni nepomembno.

Prva številka bi lahko izšla že letos jeseni, tako da bi do leta 1997 zagotovili izzid vsaj 7 števil, s čimer bi bil skupni duhovni prostor že vzpostavljen. Začetek promocije revije bi lahko stekel že na ustreznih prireditvah letos jeseni (Vilenica, festival Mesto žensk...). Revija bi z izhajanjem nadaljevala po letu 1997, v ta namen bo mogoče pridobiti tudi ustrezno mednarodno podporo (*Fund for Central and East European Book Projects, Books and reading* projekt pri Svetu Evrope, *Phare* ipd.). Za uredniški odbor člani polja že pridobivajo znana imena iz drugih dežel, saj je najustrežnejše, da ima revija v določenem kulturnem okolju svojega "predstavnika", ki skrbi za pritok literarnih besedi in hkrati predstavlja revijo bralnemu občinstvu v svoji državi. Posebna pozornost bo veljala srednjeevropskemu kulturnemu prostoru, katerega avtorji še niso dostopni v prevodih.

Revija bo racionalno zasnovana, sodelavci bodo plačani z izvodi (kar je tudi način širitve publikacije v druga okolja), ključna stroška bosta tisk in pošiljanje revije (pošta), in sicer na naslove evropskih pisateljskih društev, kulturnih centrov, ustreznih univerzitetnih programov, revij in založb s sorodno zasnovo.

Začetek projekta: Takoj, ko bodo zagotovljena sredstva. Po idealnem rokovanju bi prva številka lahko izšla septembra 1995.

2) Računalniško literarno omrežje

Projekt izhaja iz razmišljanj ob praktičnih težavah, s katerimi bi se utegnila srečati 'poprej' opisana revija. Sodobna tehnologija namreč omogoča dostavo datotek po elektronskih zvezah prek modema, kar bi poenostavilo uredniško delo pri reviji, saj bi v Ljubljano prispela že besedila, pripravljena za tiskarski postopek - korekture so nepotrebne, saj besedilo korigirajo že v matični državi, kjer poskrbijo tudi za prevod v angleščino. Razmišljanje v tej smeri je pripeljalo tudi do spoznanja, da novi mediji omogočajo demokratizacijo kulturnega prostora. Zbiranje literarnih besedil na računalniškem omrežju omogoča vsakemu bralcu, ki ima dostop do modema, da sam oceni kvaliteto literarnega dela, ki je na voljo, in da mu doda tudi svoj komentar. V sodelovanju s strokovnjaki naj bi ustanovili računalniški naslov, na katerem bi bilo mogoče puščati svoje pisne izdelke za branje in morebitne komentarje, in ki bo omogočal interesentom, da spremljajo literaturo v najrazličnejših oblikah in usmeritvah. Začetek projekta: takoj, ko bodo zagotovljena ustrezna tehnološka (računalniška in telefonska) sredstva in strokovna podpora.

3) Sklepno srečanje sodelavcev revije

V času EMK- Ljubljana 97 je v načrtu skupno srečanje najpomembnejših sodelavcev revije v Ljubljani. Vsak bo predstavljen s svojim brašnim/govornim programom, vsi skupaj pa bodo sodelovali na simpoziju, katerega natančna tema bo določena naknadno, dotikala pa se bo specifik evropske kulture, še posebej v razmerju na eni strani do Amerike, na drugi strani do preostalega sveta. Začetek projekta: Glede na izkušnje bi bilo treba ptičiti z vabljenjem sodelujočih najkasneje do konca leta 1996.

na dogajanja v zvezi s projektom, način delovanja MOL in njenega župana pa označil kot obliko avtoritarne prakse (dokument št. 32).

Odstopna izjava trojice in pozneje Sporočilo za javnost sta kot čisti etični dejanji spodbudili druge člane Programskega odbora, da so tudi oni zahtevali oblikovanje novega Poslovnika. Odstopna izjava je funkcionirala kot točka prešitja, ki je omogočila članom Programskega odbora EMK – Ljubljana 97, da zahtevajo jasno in legalno formalizacijo svojega dela in natančno določene pristojnosti. V tako spodbuden ozračju se je trojica na povabilo Tomaža Toporišiča, novoizvoljenega predsednika Programskega odbora EMK – Ljubljana 97, odločila kljub še ne preklicanemu

odstopu (pogoj za to je bil sprejetje ustreznega Poslovnika) sodelovati na sejah PO z drugimi člani, in sicer zato, da bi izoblikovali ustrezen poslovnik dela (preimenovan v Pravilnik), ki naj bi za naprej urejal projekt vsebinsko, organizacijsko in finančno projekt na strokovnih in politično transparentnih temeljih.

S skupnimi močmi je bil takšen predlog Pravilnika izoblikovan in soglasno sprejet na eni od rednih sej Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 v obdobju december 1995/ januar 1996 in poslan v podpis županu MOL. Po županovih zagotovilih, ki smo jih vsi dobili pred začetkom preoblikovanja Poslovnika, je bilo rečeno, da bo mestna uprava (in župan MOL) sprejela takšen pravilnik, kakršnega bo PO EMK – Ljubljana 97 izoblikoval.

Toda ta "pulp-fiction" – kronologija je doživela svoj konec 5. februarja 1996, ko so člani Programskega odbora na redni seji PO nekaj več kot mesec dni po soglasnem spre-

jetju predloga Pravilnika dobili podpisan Pravilnik o organizaciji, pristojnostih in delu organov za izvedbo EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 33**), ki je bil v vseh treh najpomembnejših elementih, vsebinskem, organizacijskem in finančnem, neustrezen oz. je vseboval povsem preoblikovane temeljne člene na seji PO EMK – Ljubljana 97 so glasno sprejetega predloga Pravilnika. V tej verziji podpisanega Pravilnika z dne 31.1.96 (**dokument št. 33**) spet ni bilo jasno, kot je pokazala razprava o Pravilniku na 11. seji Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 z dne 12. 2. 1996 (**dokument št. 34**), kdo sprejme dokončni program celotnega projekta, saj naj bi PO sprejemala in usklajevala samo predlog programa, direkcija projekta pa naj bi skrbela tudi za umetniško celovitost; v sestavi direkcije se je namreč pojavila instanca umetniškega direktorja (po predsednici PS in predsedniku PO ali kot pravijo, v tretje gre rado ...). V zvezi s financami je bilo v podpisanem Pravilniku z dne 31.1.96 (**dokument št. 33**) tudi veliko drugih nejasnosti. Za podpisnika računov iz sredstev, ki jih bo za projekt prispevala MOL, je bil določen župan, nikjer pa ni bilo razvidno, kdo podpisuje račune, ki bodo plačani iz drugih virov, recimo sponzorskih, državnih itd.; resno skrb je zbujal tudi povsem nov 15. člen pravilnika, ki je dajal županu nenavadno moč, saj se je glasil takole: *“V primeru neupoštevanja členov tega pravilnika župan lahko razreši člana PO in ga zamenja z drugim”* (**dokument št. 33**). Prav 15. člen v Pravilniku z dne 31.1.96 (**dokument št. 33**), ki ga v osnutku Pravilnika, kakršnega je sprejel PO EMK – Ljubljana 97, ni bilo, je omogočal dokončno izpeljavo že omenjene in spoznane avtoritarne drže župana MOL v okviru dela organov projekta. O

SCENSKE UMETNOSTI - koordinator Tomaž Toporišič

Program različnih področij scenskih umetnosti bo temeljil na specifičnih sodobne slovenske produkcije na različnih poljih, tako da bo izbira gostujočih predstav in sklepanje koprodukcij izhajalo iz tega dejstva. Le tako je namreč mogoče zagotoviti identiteto celotni prireditvi. Program sestoji iz treh segmentov:

1) Domače produkcije

Na podlagi sonaže interesov in konceptualnega izhodišča prireditve so predvidene realizacije koprodukcij in produkcij. Pri tem bodo zajeti vsi najkvalitetnejši institucionalni in neinstitucionalni partnerji, skupaj z njimi pa bodo sprožena dogovarjanja za koprodukcijo z evropskimi partnerji. Program bo določen do konca leta 1995. Kot možna nova prizorišča se ponujajo Stara Ljubljana (lutkovni projekt, ambientalni projekt gledališča Ane Monro), industrijski objekti (neodvisna produkcija), Plečnikove Križanke itd.

2) Gostovanja tujih gledališč

Najbolj smiselne so predpremierne predstavitve vodilnih imen različnih usmeritev, ki jih bo treba doreči do konca tega leta. Predvideno je eno veliko ime znotraj polja gledališča, eno veliko ime znotraj polja (nove) opere, eno znotraj polja sodobnega plesa, nova relevantna imena iz Vzhodne in Zahodne Evrope ter eno gledališko ime iz območja Azije (Japonska...). Pri tujih gostovanjih je predvideno sodelovanje s festivalom Sodobnih odskih umetnosti EXODOS, ki se konceptualno pokriva z EMK-Ljubljana 97. Poseben segment predstavitve najmlajše evropske produkcije naj bi bil izpeljan skupaj z gledališčem Glej in EXODOSOM. EMK-Ljubljana 97 naj bi koproduciral novo produkcijo znotraj platforme JUNGE HUNDE, ki jo producira več vodilnih evropskih producerskih hiš. Ob tem je seveda nujno tudi sodelovanje s Cankarjevim domom, Festivalom Ljubljana in določenimi ljubljanskimi gledališči, ki bi kot partnerji EMK-Ljubljana 97 zagotovili infrastrukturo za gostovanja, workshope in predpremiere.

3) Simpoziji, workshopi

Predvidena je izpeljava workshopov znotraj različnih polj, ki bi jih vodili tuji in domači umetniki in na katerih bi sodelovali umetniki iz Slovenije in tujine. Rezultate nekaterih workshopov bi premierno uprizorili v Ljubljani in jih nekaj med njimi preselili tudi v druga mesta. V sodelovanju s programskim poljem Publikacije/Kongresi/Simpoziji in festivalom EXODOS je zamišljen simpozij o fenomenih sodobne odrske umetnosti, na katerem bi sodelovali tudi tuji strokovnjaki. Glede na evropsko naravnost projekta, bi skupaj z oddelkom za gledališče Ministrstva za kulturo R. Slovenije, Nizozemskim gledališkim inštitutom, francosko ONDO in drugimi sorodnimi organizacijami pripravili simpozij o polju lobiranja znotraj Evropske unije za domače ustvarjalce in producente.

LIKOVNA UMETNOST - koordinatorica Marina GržinićSodobna likovna umetnost

- 1) Razstava Vzhod-Zahod; mešana kuratorska skupina iz t.i. nekdanje Vzhodne Evrope oblikuje razstavo, s katero bi predstavila in interpretirala vhodnoevropske neoavangardne smeri iz 60. in 70. let do danes.
- 2) Razstava sodobne slovenske umetnosti na način introspekcije - vzpostavljanja paralel med umetninami slovenske sodobne umetnosti in deli iz zahodno evropskega konteksta; slovenski likovni originali nasproti zahodnoevropskim; umetnine iz evropskih muzejev in galerij ter prav tako iz slovenskih državnih in privatnih zbirk bi bile postavljene v dinamičnem in polemичnem dialogu; razlike in podobnosti v slovenski in evropski sodobni umetnosti.
- 3) Avtorska razstava dveh kustosov (slovenskega in tujega): razstava avtorjev iz celotnega evropskega teritorija (vzhodno evropskega in zahodno evropskega). Na razstavi ne bi bila predstavljena samo največja, ampak predvsem konceptualno in avtorsko najprodornejša imena na likovnem področju, tisto, kar je tukaj in zdaj (v celotnem evropskem kontekstu) najbolj aktualno, provokativno in (multi)konceptualno dorečeno. Projekt naj bi bil premierno predstavljen v Ljubljani, po končani manifestaciji EMK-Ljubljana 97 pa tudi v drugih evropskih razstaviščih in prostorih.
- 4) Kustosi/predstavniki/kritiki nekaj evropskih galerij bi predstavili nekaj najbolj reprezentativnih/znanih umetnikov teh galerij na skupni razstavi v Ljubljani.

Starejša likovna umetnost

Predlagani so bili trije projekti v povezavi z Narodno galerijo:

- 1) Gotika na Slovaškem - v sodelovanju z Narodno galerijo iz Bratislave
- 2) Kulturne vezi med Slovenijo in Koroško - od romanike do umetnosti 20. stoletja - v sodelovanju z Deželnim muzejem v Celovcu
- 3) Razstava, ki bi jo posredoval kateri od zahodnih muzejev

tem, da nekdo ne upošteva določil Pravilnika, se župan ne bi mogel osebno prepričati, ker ni bil član PO, sam pa se sej redno ni udeleževal. Da lahko župan deluje v skladu s 15. členom, mu "ne-kdo" mora opisati in pripraviti elemente za tovrstno ravnanje, ki bodo privedli do razrešitve in zamenjave člana PO. Ker pa takšna posredniško definirana instanca v 15. členu Pravilnika ni bila omenjena, mu je to omogočalo še bolj avtoritarno vedenje.

Z druge strani je bilo takšno določilo nesmiselno (tudi s popravki), kajti delo PO je bilo strokovno in ne politično, strokovnega dela pa se ne da politično ocenjevati, disciplinirati ali popravljati. V okviru PO pa so bili na voljo proceduralni elementi, ki so samemu PO

dovoljevali, da je v razpravi tudi s preglasovanjem "uskladil" delo članov PO. Po Pravilniku z dne 31. 1. 96 (**dokument št. 33**), ki tokrat ni bil na skrivaj odtujen ali po pomoti poslana naslov vsakega posameznega člana, kot je to bilo pojasnjeno v zvezi z Osnutkom Poslovnika, je bilo razvidno, da Programski odbor samo usklajuje predloge programa projekta, program pa bo očitno sprejel nekdo (neimenovani) drugi.

Člani Programskega odbora so na svoji redni 11. seji dne 12. 2. 1996 (**dokument št. 34**) sklenili, da takega pravilnika ne bodo sprejeli, in zahtevali, da župan MOL podpiše soglasno sprejet predlog PRAVILNIKA. Postavljen pred zid ne samo od trojice ali šesterice članov, ampak od celotnega Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 se je MOL z županom na čelu odločilo za popolno obstrukcijo projekta EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 36**) ter za razpustitev Programskega sveta in Programskega odbora projekta EMK – Ljubljana 97 (**dokumenta št. 38 in št. 39**). Župan je preklical ime-

novane člane Program-skega odbora projekta in z napovedanimi spremembami načina, na katerega naj bi se v prihodnosti oblikoval program projekta in organiziralo njegovo vodenje, spodnesel dotedanji izoblikovani koncept projekta (**dokument št. 36**). S tem dokumentom je župan mesta Ljubljana, zato da bi prikril lastno odgovornost za popolno obstrukcijo projekta, ko je ta bila razkrinkana tudi javno, na okrogli mizi v Cankarjevem domu začel kriminalizirati posamezne člane PO in PS EMK – Ljubljana 97. Dr. Dimitrij Rupel je s pismom z dne 29. 2. 1996 (**dokument št. 36**) začel prikrivati dejstva in blatiti posamezne člane PS EMK – Ljubljana 97, da bi tako prikril dejstvo, da je popolnoma uničil in izničil prvotno zastavljeni projekt EMK – Ljubljana 97.

Ob razpustitvi programske strukture EMK – Ljubljana 97 je šesterica 4. 3. 1996 sklicala tiskovno konferenco. Pred njo je predsednica PS EMK – Ljubljana 97 vse člane tega legalno izvoljenega telesa obvestila o možnih scenarijih, ki naj bi tej popolni obstrukciji projekta sledili (**dokument št. 37**).

Kot je to poudaril dr. Rupel že med okroglo mizo o projektu EMK – Ljubljana 97 v Cankarjevem domu v Ljubljani, organizirani tik pred popolno obstrukcijo projekta EMK – Ljubljana 97, naj bi se Gržiničeva – skupaj z Miranom Mohorjem in Markom Hrenom skušala finančno okoristiti s projektom in si prisvojiti za lastne potrebe 20.000.000 tolarjev.

Delo članov Program-skega sveta in Programskega odbora je bilo oblikovati konkreten program. Predloge posameznih projektov, skupaj s finančno oceno projektov, ki so bili ovrednoteni glede na projekt, medij in mesto njegovega izvajanja, na od 1.000.000,00 do 30.000.000,00 tolarjev, je pri-

ARHITEKTURA/OBLIKOVANJE/URBANIZEM - koordinator Tomaž Brate

Program obsega naslednje segmente:

- 1) **Intenziviranje akcij, ki že potekajo**
Prenova gradu -uređitev do zaključka del in postavitev razstave "Urbani razvoj Ljubljane"; Ljubljana -moje mesto; prenova Metelkove
- 2) **Razstavna dejavnost**
- Razstava na Ljubljanskem gradu "Urbani razvoj Ljubljane"
- Preselitev Plečnikove razstave v Ljubljano
- 3) **Publikacije**
Mišljene so publikacije, ki že izhajajo, po dogovoru z uredniki pa bi pripravili tematske številke; priprava fotomonografije s poudarkom na arhitekturi in vodičev po arhitekturi Ljubljane
- 4) **Ureditev "efemuernih prizorišč"**
Za sam projekt EMK-Ljubljana 97 bi bilo treba urediti točke v centru mesta Ljubljane, ki so danes nekako spregledane. Gre za poskus časovno omejene ureditve prizorišč za dejavnosti v sklopu EMK-Ljubljana 97 na področju "sivih con" v mestnem središču - "porazdelitev" dogodkov (in elektronskih informacij).
- 5) **Center sodobne-umetnosti**
Včlanitev v Europan ter s tem pridobitev natečajnih rešitev; workshop, npr. 10 relevantnih arhitektov, ki bi s študenti en mesec v Ljubljani delali na tem projektu.
- 6) **Mednarodno sodelovanje**
Odpiranje institucij v smislu vabil kvalitetnim mednarodnim predavateljem v tem času, realizacija tematskih/konceptualnih koprodukcij v tem smislu.

Generalna opredelitev naj bi bila, da je Ljubljana v tem času odprta, da omogoča pretok različnih pogledov ter da izpostavlja kvaliteto.

Potrebno je nasloviti apel na ustrezne institucije zaradi vse večjega "barbariziranja" mesta in vse slabšega delovanja mestnih komunalnih služb.

RESNA GLASBA - koordinator Tomaž Role

Program je še v procesu oblikovanja.

ROCK/ETNO/JAZZ - koordinator Igor Vidmar

Program bo vključeval vrhunske izvajalce jazza, rocka, etno in tehno glasbe iz Slovenije in sveta in bo kot tak pomenil prvovrstno mednarodno atrakcijo za publiko in medije ter enega pomembnih označevalcev specifične EMK - Ljubljana 97 glede na pretekle Evropske mesece kulture v drugih evropskih mestih.

Program hkrati nadaljuje in nadgrajuje obstoječe prireditve in njihovo bogato tradicijo - Mednarodni jazz festival, Novi rock, Drugo godba. Tak program oz. tisti njegov del, ki presega okvire že obstoječih prireditev, se lahko v veliki meri (do 80 %) samofinancira, a le ob prepostavki investiranja v infrastrukturo (izboljšava, ureditev starih in novih prireditvenih prostorov) ter v domačo in mednarodno promocijo/propagando (Italija, Avstrija, Madžarska, Hrvaška).

Program ima zaradi svoje množičnosti (30 000 - 40 000 obiskovalcev, od tega 15-20 % iz tujine) in socijetne narave številne sekundarne gospodarske učinke.

Program:

- 1) osrednja prireditve bi pomenila novo kvaliteto za Ljubljano in Slovenijo. Eno oz. dvodnevni festival na prostem (Stadion Bežigrad, hipodrom Stožice) bi vzpostavil prireditveni okvir, ki je v Evropi prisoten desetletja.
- 2) 3-4 srednjeveliki koncerti, v navezavi na obstoječe prireditve (Mednarodni jazz festival, Druga godba), ki bi jih bilo mogoče izpeljati v Križankah, Gallusovi dvorani CD-ja, Hali Tivoli.
- 3) Showcase - "izložbeni" koncert slovenskih izvajalcev novega rocka v Križankah.
- 4) Glasbeno scenski projekt skupine Laibach kot daleč najbolj znane slovenske (in srednje/vzhodno evropske) mednarodne skupine (Križanke oz. Cankarjev dom).
- 5) 12-15 klubskih koncertov ter nastopov na mestnih ulicah in trgih
- projekt glasbene družabnosti v mestu
- 6) Evro-tehno-rave
- 7) Udeležba v pripravi in programu projekta Centra sodobne umetnosti/kulture
- 8) Program medijske animacije: suemanje video-spotov, radijskih spotov/oddaj o glasbenem programu EMK-Ljubljana 97 in o domačih izvajalcih, kar bi pomenilo promocijo v domačih in še posebej tujih medijih, vključno na satelitski TV; projekt je mišljen v sodelovanju s TV Slovenija ter z zasebnimi mediji.
- 9) Okrogla miza - workshop z mednarodno udeležbo na teme:
- vpliv globalnih medijev, posebej MTV-ja na lokalno glasbeno produkcijo- reprodukcijo
- vloga jazz-rocka-etna-tehna-množične glasbe v socio- kulturni mreži srednjeevropskih mest (Gradec, Dunaj, Praga, Bratislava, Zagreb, Reka, Budimpešta)
- 10) Program vzpostavitve računalniško - informacijske mreže, ki bi povezovala dvorane, klube, izvajalce in organizatorje v slovenskem in širšem prostoru
- 11) izdaja predstavitev publikacij o zgodovini jazza, rocka, telma ... v Ljubljani in Sloveniji.

pravila večina članov omenjenih teles. Niti eden od predlaganih projektov, ki so bili predlogi konkretnih članov omenjenih teles PS in PO, ti pa so hkrati direktorji institucij, umetniški direktorji, umetniški kritiki, režiserji, umetniki itd. ni bil takšen, da bi slednji ponujali v realizacijo svoj projekt; vsi omenjeni člani so bili predlagatelji zasnove ali ideje projektov, oz. ko so bili posamezni projekti predlagani kot produkcija določene institucije, je ta bila navedena tudi kot organizator projekta. Predlagani projekti so bili simpoziji, multimedijske razstave, pregledne razstave, gledališki in glasbeni festivali in drugo. To je bila tudi konkretna naloga Programskega sveta in Programskega odbora, ki sta bila imenovana za oblikovanje predloga pro-

grama, ne pa za to, da funkcionirata kot žirija. Razpis oz. povabilo za dodatne projekte EMK - Ljubljana 97 je izšel v javnosti šele marca 1996.

Gržiničeva je kot idejna nosilka in ne kot organizatorica projekta, predlagala v okviru polja LIKOVNA UMETNOST PS, katerega članica je bila skupaj z Z. Kržišnikom, I. Zabelom, T. Čepič, M. Potrč, B. Vogelnikom in J. Hudečkom, realizacijo multimedijske razstave. Predlagala je, da bi v okviru EMK-Ljubljana 97 izpeljali mednarodno multimedijsko razstavo z najnovejšimi dosežki na področju novih medijev: internet, CD-rom. Projekt je finančno ocenila v višini 20.000.000 tolarjev. Toda takšnih predlogov je bilo najmanj 100. Po tej logiki bi bilo možno zapisati, da si je M. Rotovnik, direktor Cankarjevega doma v Ljubljani, ki je bil član Programskega odbora EMK - Ljubljana 97 in je v imenu Cankarjevega doma predlagal program in organizacijo projektov za EMK - Ljubljana 97 v višini približno 100.000.000

tolarjev, želel prisvojiti denar oz. se finančno okoristiti s projektom! Po tej logiki bi lahko rekli, da se je Tomaž Toporišič, predsednik Programskega odbora EMK – Ljubljana 97, ki je programsko in finančno predlagal realizacijo gledališkega festivala EXODUS (kot eden od njegovih idejnih nosilcev) v okviru EMK – Ljubljana 97, želel okoristiti s projektom. To so bili samo predlogi za program multistrukturalno zastavljenega koncepta EMK – Ljubljana 97, o katerih po PRAVILNIKU o organizaciji projekta, sprejetem in podpisanim 31. 3. 1996 od župana dr. Rupla, tako ali tako ne bi odločal Programski odbor, še najmanj Programski svet EMK – Ljubljana 97; po Pravilniku z dne 31. 1. 1996 je PO samo usklajeval predloge programa celotnega projekta, odločitev o dokončnem programu pa naj bi sprejel nekdo (neimenovani) drugi (dokument št. 37).

Če bi bil župan zares zaskrbljen za projekt, oz. za možnost, da se, povzemamo, *"Umetniki !? znotraj teles projekta finančno okoristijo s projektom za svoje zasebne potrebe"* (dokument št. 36), potem bi moral pri imenovanju PO zahtevati, da ta funkcionira kot žirija. Pri tem pa niti eden od članov PO ne bi mogel v okviru svoje institucije ali samostojno predlagati kakršnega koli projekta za EMK – Ljubljana 97. EMK bi se zgodil brez programa Cankarjevega doma in drugih nacionalnih ustanov, saj so njihovi direktorji ali drugi zaposleni kadri v teh institucijah bili člani PO, in prav tako brez številnih drugih neodvisnih projektov, festivalov, razstav itd., ki so jih predlagali člani PO EMK – Ljubljana 97.

Ob razpustitvi programske strukture EMK – Ljubljana 97 je šesterica sklicala tiskovno konferenco ter v Sporočilu za javnost št. 2 z dne 3. 3. 1996 natančno analizirala trenutno

FILM/FOTOGRAFIJA/VIDEO IN MEDIJSKA UMETNOST - koordinator Uroš Prestor

Film

- 1) Premiera enega zanimivejših filmov v sodelovanju z evropsko akademijo FIPRESCI, na kateri bi bil prisoten tudi del filmske ekipe.
- 2) Organiziranje filmske šole-delavnice, ki bi jo vodil pomemben filmski ustvarjalec (režiser, scenarist), udeležili pa bi se je izbrani študenti-stipendisti evropskih akademij, kar vključuje mesečno štipendijo in bivanje.
- 3) Mesec evropskega filma
- 4) Natečaj kratkega filma
- 5) Gostovanje ene izmed velikih razstav ob 100 letnici filma
- 6) Izid posebne številke Ekрана, lahko v koprodukciji z Masko, Formartom in Mziom.
- 7) Skupni projekt likovnih umetnikov in mlajših slovenskih režiserjev: likovnik nariše plakat, režiser posname kratek spot.
- 8) Snemanje glasbenih spotov z lokalnimi skupinami pod pokroviteljstvom ene velikih diskografskih hiš in njihovo ekskluzivno predvajanje na TV.

Video

- Smiselne so samo prireditve, ki so naravnane tako, da je možna hkratna primerjava slovenske video in medijske umetnosti z evropsko.
- 1) Avtorska predstavitev video del. Izbor se zaupa tujemu selektorju, ki izbere med slovensko in evropsko video produkcijo, nastalo v obdobju med 1995-97.
 - 2) Projekt Telekinetične interaktivne lokacije, postavljene na različnih točkah mesta Ljubljane. Gre za avdiovideologovizijo v okviru IntArt - skupnega projekta Italije, Avstrije in Slovenije. Projekt bi potoval na osi Trst-Ljubljana- Dunaj, ob tem pa naj bi namesto klasičnega kataloga izšel katalog v obliki CD-roma. Projekt se je v eni točki že začel realizirati v delu Rotas-Cyberland, ki raziskuje in gradi digitalne modele Plečnikove arhitekture. To bi bilo mogoče pri dodatni obdelavi struktur dokončati kot Art Internet projekt in ga poslati v internet komunikacijsko omrežje.
 - 3) projekt "Video informacijski stebri-skulpture" bi preko touch screena prenašal naključnim pasantom stalne informacije o kulturnem dogajanju v času EMK-Ljubljana 97.
 - 4) Simpozij "Digitalni vid govora" bi se realiziral v obliki interaktivne televizije, kar pomeni simultano vključitev različnih studijev doma in v tujini. Pod to točko bi bilo mogoče združiti tudi nekatere programe ostalih programskih polj.
 - 5) Multimedijški projekti, ki uaj bi se realizirali posebej za ta dogodek.
 - 6) EMK-Ljubljana 97 je edinstvena prilika, da se v Ljubljani vzpostavijo minimalni pogoji za spoznavanje neobstoječih praks, kot so : interaktivna, kibernetična in komunikacijska umetnost. V ta namen bi bilo treba z osnovno tehnologijo opremiti in povezati določene institucije in dejavnosti (RTVS, FDV, IJS, CD, DTP-KUD). EMK-Ljubljana 97 naj ne bi bil glavni financer takšnega opremljanja, moral pa bi zagotoviti koordinacijo in minimalno standardno kompatibilnost med naštetimi in tudi drugimi potencialnimi nosilci. Šele tako bi bil mogoč smiselni razpis za domače in tuje ustvarjalce, kot tudi začetek kontinuiranega dela na tem področju.

Fotografija

- 1) Razstava svetovno uveljavljenega avtorja
- 2) 2-3 razstave mlajše evropske inovativne fotografije
- 3) 2-3 razstave slovenske fotografije
- 4) Workshopi in mednarodni simpoziji o kritiki in teoriji na področju fotografije

3. Mestne strukture so s pomočjo na novo izoblikovane Direkcije EMK – Ljubljana 97 v okviru Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 napisan program in izhodišča, ki so bili avtorsko signirano delo članov PS EMK – Ljubljana 97, tudi po obstrukciji projekta izkoriščale kot konceptual-

KULTURNI IN DRUŽBENI FENOMENI

NSK DRŽAVA, LJUBLJANA - koordinator Miran Mobar

Sam dogodek je sinteza novjših NSK projektov, ki vključujejo koncepcijo Države v času. Dogajal se bo v posebej izdelanem arhitekturnem prostoru, ki je zložitiv in prenosljiv, in ki se ga da vključiti tudi v druge prostore. Obiskovalec bi skozi mejni prehod vstopil v samo NSK državo in se gibal po notranjosti plaveta.

Prostor države bi bil fizično sestavljen iz dolgega hodnika, kjer bi skozi vrata na levi in desni vstopal v različne prostore in oddelke. Na koncu bi bil prehod skozi Laibachov "Državni generator" v Irwinov kontejner "Srce transcentrale" in prehod na Noordungovo kupolo. Cel projekt je projekcija NSK iz sheme v prostor. Samo konstrukcijo je možno postaviti v že obstoječe večje volumne (npr. v letališki hangar, muzeje, tovarniške prostore).

V času same postavitve *NSK države, Ljubljana* so v tem prostoru predvidene razstave, koncerti, predstave itd. Dogodek bo zasnovan interaktivno, tako da bo publika ta objekt lahko uporabljala.

Predvidena pa so tudi predavanja in pogovori z domačimi in tujimi teoretiki in umetniki. (Priložene so skice projekta NSK država, Ljubljana.)

no osnovo projekta. Javne-mu povabilu MOL za zbiranje predlogov za sofinanciranje projektov v okviru EMK – Ljubljana 97 (rok za oddajo je bil marca 1996) so bila namreč priložena konceptualna izhodišča, ki so jih izoblikovali v Programskem svetu EMK – Ljubljana 97 in jih je soglasno sprejel tudi v PO EMK – Ljubljana 97, obe telesi pa sta bili v času, ko je javno povabilo še trajalo, ukinjeni z dopisom župana z dne 29. 2. 1996. To je ustvarilo popolno zmedo med ustvarjalci, ki so se prijavili oz. so se nameravali prijaviti, hkrati pa je šlo za upravno in moralno nedopustno ravnanje, saj so mestne oblasti ukinile dotedanjo programsko strukturo projekta, hkrati pa obdržale pr-

da na las podobna izhodiščem celotnega projekta EMK – Ljubljana 97, sprejetim v okviru Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 aprila 1995 (**dokument št. 5**). Programski odbor EMK – Ljubljana 97 je sprejel z manjšimi popravki kot izhodišče celotnega projekta EMK – Ljubljana 97 besedilo, ki ga je podpisal Programski svet, pa čeprav je bil razlog za ustanovitev Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 očitek, da v času delovanja Programskega sveta EMK – Ljubljana 97 ni bilo storjeno nič.³

2. Pravilnik, podpisan dne 31. 1. 1996 (**dokument št. 33**), je nepreklicni dokaz o tem, kaj si je pravzaprav Mestna uprava občine Ljubljana mislila o vseh telesih za realizacijo projekta, o Programskem odboru EMK – Ljubljana 97 in vseh prejšnjih organih projekta, ki jih je vsakih nekaj mesecev postavljala na novo. Programski odbor EMK – Ljubljana 97 je doživel popolnoma enako usodo kot Programski svet EMK – Ljubljana 97, pa čeprav je bil ustanovljen zato, da bi

stanje v zvezi s projektom EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 40**).

Dogajanje v zvezi s projektom EMK – Ljubljana 97 lahko strnemo takole:

1. Pri reorganizacijski shemi za uspešno uresničitev projekta ni bila v ospredju resnična skrb za projekt, ki naj bi po analizah mestnih upravnih organov obtičal v Programskem svetu, in drugič (!), v Programskem odboru (zakaj neki potem samovoljna uvedba instance umetniškega direktorja v podpisanem Pravilniku z dne 31.1. 1996?). V prid takemu sklepanju govori tudi še eno perverzno dejstvo, da so bila konceptualna izhodišča projekta EMK – Ljubljana 97, ki naj jih je tokrat izoblikoval PO EMK – Ljubljana 97 (**dokument št. 35**), skoraj-

umiril "podivjano" alternativno-neodvisno sceno in vrnil celotnemu projektu njegovo institucionalno kredibilnost.

Delo Programskega odbora EMK – Ljubljana 97 je bilo s Pravilnikom z dne 31. 1. 1996 povsem diskreditirano, tudi tukaj je uprava MOL nadaljevala avtoritativno prakso dela s popolnim sprenevedanjem in samovoljnim zanikanjem pravil igre, ki jih je sama določila. Z dvojno igro MOL se je po PS nadaljevala še destabilizacija PO.

3. To pa pomeni, da pri projektu EMK – Ljubljana 97 (in posebej pri delu Programskega sveta) ni nikoli šlo zares za konflikt med neodvisno in institucionalno kulturo, ta konflikt je bil umetno proizveden zato, da bi prikril avtoritarno ravnanje in specifične interese mestne politike v ozadju projekta ter določeno paradigmo kulturne politike v mestu in državi, ki jo mislimo v naslednjem besedilu tudi predstaviti in analizirati.

Genealogija projekta EMK – Ljubljana 97 nam razkriva vse možne oblike politične travestije in avtoritarnosti MOL oz., kot je bilo formulirano v Sporočilu za javnost št. 2 šesterice sedanjih urednikov tega tematskega bloka: *"Tisto, kar se je dogajalo v okviru projekta, je posledica 'ponorele' države oziroma njenih konstitutivnih mestnih struktur, ki so ob projektu spreminjale pravila igre takorekoč vsak mesec, pri tem pa rušile že opravljeno delo teles, ki jih je MOL sama ustanovila."* (dokument št. 40).

Projekt EMK – Ljubljana 97 kar kliče po teoretični analizi in umestitvi dogajanja v zvezi s projektom v širši kontekst slovenske kulturne politike.

METELKOVA - koordinator Marko Hren

Metelkova je nova lokacija, ki rešuje prostorsko problematiko za program cca. 180-ih skupin in posameznikov. V osmih hišah, v skupni izmeri notranjih površin cca. 9000 m², je prostora za številne ateljeje, vadbene prostore, galerije, družabnostne, produkcijske in servisne dejavnosti. Na lokaciji bodo našle mesto etabrirane skupine in posamezniki neodvisne kulture (ŠKUC, FORUM, Gledališče Glej, Plesni teater Ljubljana, Strip Core itd.), nekateri inštituti in družbene skupine (Youth Handicaped deprived, Ženski center, Magnus, Makedonsko društvo, ISH itd.) ter vrsta mlajših umetnikov, umetnic in skupin. V južnem delu bodo našle dom državne institucije: Etnografski muzej, Narodni muzej in Moderna galerija.

Do EMK-Ljubljana 97 želimo lokacijo obnoviti, urediti in usposobiti za dejavnosti, in sicer do prve faze, kar vključuje:

- osnovna vzdrževalna dela na vseh objektih, napeljava ali popravilo komunalnih vodov
- ureditev dodatnih sanitarij
- ureditev zaoderja, razsvetljave in ozvočenja v prireditvenih prostorih (notranjih in zunanjih)
- ureditev novih vhodov, parkirišč in razširitev notranjih parkov
- postavitev treh info-kioskov
- celotno lokacijo urediti tako, da so prostori dostopni hendikepiranim
- ureditev smetišč za ločene odpadke
- uvajanje permakulture na terasah in okenskih policah
- do prve faze usposobiti Mladinski Hotel v stavbi Zapor, pekarno Souček in bio restavracijo v stavbi Hlev, vadbene gledališke prostore v stavbi Mali hangar ter ateljeje v stavbi Garaže
- postavitev nove prodajne galerije v podaljšku stavbe Garaže
- usposobitev servisnih dejavnosti (informacijsko dokumentacijski center, knjižnica, DTP, videoteka, fotokopirnica, rent a byke...)
- usposobitev delavnic (mizarstva, keramičarstva, usnjarskega, tiska, varilnice, mehanika)

Opcija: Granja Plesno gledališkega centra

Ob projektu EMK-Ljubljana 97 želimo Metelkovo, kot novi kare za kulturo mestnega in nacionalnega pomena, predstaviti domači in tuji javnosti.

Program:

- 1) Predstavitve permakulture pod naslovom Narava-Mesto, vključno s predstavitvijo nekaterih ekoloških in naravoznanstvenih projektov v Sloveniji (npr. multimedija Škocjanski zatok)
- 2) Na Robu - mednarodni humanistični simpozij o civilnem, vojaškem
- 3) Otvoritev projekta Sestava v Zaporu z arhivom Antropologija zapornišтва; Zaporniške celice domači in tuji umetniki ter umetnice že eno leto prenavljajo v galerijsko-bivalne prostore
- 4) Festival v koprodukciji s Trans Europa Halles (združenje 18 multikulturnih centrov v Evropi); v to prireditev se vključujejo vsi sodelujoči ustvarjalci z Metelkove in njihovi gostje iz centrov TEH.

votna programska izhodišča. Na temelju izhodišč in programa projekta, ki ga je izoblikoval PS EMK – Ljubljana 97, so bila v Mestnem svetu Občine Ljubljana odobrena sredstva za realizacijo projekta EMK – Ljubljana 97 v višini 20 milijonov tolarjev sredstva so bila odobrena na osnovi konkretnega koncepta programa, izoblikovanega v PS – EMK Ljubljana 97. Ženja Leiler je v članku "EMK PRED VRATI – Časovna koncentracija zbirke Za vsakogar nekaj" zapisala: "Proračun EMK: v letu 1995 je mestni svet projektu dodelil 20 milijonov SIT, ki v potrebnem proračunskem letu niso bili porabljeni, in ni jasno, kaj se je z njimi dogodilo". Prim. Delo, 7.4. 1997, str. 7.

YOUTH HANDICAPPED DEPRIVILEGED - koordinatorica Klavdija Poropat

Program bo oblikovan v sodelovanju z ostalimi programskimi polji EMK-Ljubljana 97

- 1) v sodelovanju s programskim poljem Likovne umetnosti
 - razstava del združenja slikarjev, ki rišejo z usti in nogami (VDMFK-Vereinigung der Mund und Fuss malenden Künstler, Liechtenstein)
 - 2 manjši razstavi
- 2) v sodelovanju s programskim poljem Scenske umetnosti:
 - gostovanje gledališke predstave
 - gostovanje plesne predstave
- 3) v sodelovanju s programskim poljem Publikacije/Kongresi/Simpoziji:
 - izdaja posebne številke Awola (teoretična publikacija socialnih študij)
 - ciklus predavanj na temo hendikepa in socialnih študij
- 4) v sodelovanju s programskim poljem Film/Fotografija/Video in medijska umetnost:
 - mini festival filmov na tematiko hendikepa

Vsi omenjeni projekti bi bili izvedeni v koprodukciji z različnimi domačimi in tujimi organizacijami.

GAY KULTURA - koordinator Brane Mozetič

V okviru prireditve EMK-Ljubljana 97 bi veljalo predstaviti tudi tisto plat umetniškega snovanja in kulture, ki se v sodobnem svetu zarisuje v področje spolne drugačnosti in prinaša poseben izraz t.i. gay kulture (pod čemer se razume tako moško kot žensko homoerotičnost).

S tega vidika program obsega:

- 1) Likovno in foto razstavo suovalcev z domačega in tujega območja
- 2) Dneve filmskega izraza: filmi z gay ali lezbično tematiko iz držav bivše Vzhodne Evrope
- 3) Tri koncerte klubskega tipa: nastop pop rock skupin, ki eksplicitno izražajo svojo angažiranost

Seveda pa ta okvir ne zarisuje končnih meja prireditev, ki bi potekale v okviru EMK-Ljubljana 97.